

I N V E N T A R I S

van het

A R C H I E F

van de

S T A D A A R D E N B U R G

1201 - 1794

Goes, November 2009

A.J. Barth
M.J. Louisse
L.J. Moerland
M.J.F. Zuidhof

Inleiding

Kleine kroniek van Aardenburg

Het grondgebied van Aardenburg behoort tot de vroegst bewoonde plaatsen van Zeeland. De oudste tot nu toe aldaar gevonden overblijfselen van menselijke herkomst, dateren uit de midden Steentijd, ca 1550 jaar voor Christus. Het zijn vuurstenen artefacten die eens behoorden tot de uitrusting van rondtrekkende jagers en vissers. Bewoning van meer permanente aard vond plaats in de Romeinse tijd; van ongeveer 170-275 na Chr. lag er bij Aardenburg een Romeinse vesting die waarschijnlijk onderdeel was in het verdedigingssysteem langs de Noordzeekust.

Het rechthoekige grondplan van het Romeinse castellum (180 na Chr.) heeft een blijvende invloed uitgeoefend op de min of meer rechthoekige vorm van de oude kern. In de derde eeuw na Chr. trad het verval van het Romeinse rijk in en verliet men Aardenburg omstreeks 275 na Chr., net als vele andere plaatsen in het kustgebied. Waarschijnlijk heeft de zee tot in de vijfde en zesde eeuw het kustgebied zeer onveilig gemaakt. Uit die periode zijn dan ook weinig vondsten van menselijke bewoning gevonden.

In de Vikingtijd heeft de Romeinse vestingmuur waarschijnlijk nog grotendeels overeind gestaan. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de vesting werd hersteld en gebruikt tegen de invallen van de Noormannen. Tot zover was na te gaan, zijn alle vestingmuren en stenen gebouwen uit de Romeinse tijd, op enkele resten na, tot de onderkant van de fundering afgebroken. Definitieve sloop moet in de elfde en twaalfde eeuw hebben plaatsgevonden.

In de vijfde eeuw verrees op de plaats van het huidige Aardenburg een burcht, Rodanborch¹ geheten, die omstreeks 460 door de Frankische koning Childeric werd verwoest. Het kwam tot herbouw van de burcht, die het middelpunt van een stad werd.

In 633 predikte St. Amandus in Gent en omstreken het Christendom en waarschijnlijk stichtte hij bij de Rodanborch een klooster. St. Eligius (Sint-Eloy) trad na hem op. Hij bouwde bij Rodanborch en Oostborch de eerste christenkerken en wijdde die aan de Heilige Maagd.

Ursmarus, bisschop van Soissons, stichtte omstreeks 700 een tweede klooster te Rodanborch.²

In het eerste jaar (879) van de regering van Boudewijn de Kale, tweede graaf van Vlaanderen, deden de Noormannen en Denen een inval in deze gewesten en verwoestten alles wat op hun weg kwam. Rodanborch ontkwam, met talrijke andere plaatsen, evenmin aan verwoesting. Na de inval herbouwde men de Mariakerk. Van de kloosters vernam men niets meer. In de achtste en negende eeuw bezat de Sint-Baafsabdij in dit gebied schorren en woeste grond. Omstreeks 900 werd Aardenburg ingelijfd bij het graafschap Vlaanderen en vervolgens onder administratie van Brugge gebracht.

In een archiefstuk uit 966 bevestigde koning Lotharius de St-Baafsabdij in haar eigendommen, waarbij o.a een moederkerk en een kapel te Aardenburg werd genoemd.

In 959 stichtten de monniken van de St. Baafsabdij een kerk gesticht ter ere van St. Baafs. Dit kerkgebouw werd in de loop van zijn bestaan meerdere malen verwoest en herbouwd. De laatste restauratie dateert van 1946-1958, na verwoestingen door hevig granaatvuur in de maanden september en oktober 1944, toen West-Zeeuws-Vlaanderen toneel was van felle strijd tussen terugtrekkende Duitsers en geallieerden. Tijdens de restauratie onder leiding van E.P. Messer en J.A. Groenewegen (Rijksdienst voor Monumentenzorg) zijn opgravingen verricht door de rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Hierbij werden Romaanse koorfunderingen en een groot aantal beschilderde grafkelders aangetroffen. Het schip en het dwarspand met toren zijn kort na 1220 tot stand gekomen en vormen een goed voorbeeld van Scheldegotiek. Het driebeukig hallenkoor is een specimen van Vlaamse Kunsthallengotiek uit het einde van de veertiende eeuw. De noordtoren draagt een bekroning uit 1625. Elke avond wordt om 8 uur traditioneel de klok geluid om het tijdstip van de "sluiting" van de stadspoort aan te geven. In de volksmond wordt dit het luiden van de "papklok" genoemd.

¹ Volgens van der Aa is de naam Rodenburg afkomstig van het Angelsaksische woord rode, dat ree of rede betekent en zinspeelt op een voortreffelijke ligplaats voor schepen die hier vroeger gevonden werd.

² M. Gysseling, overzicht over de toponymie van Zeeuws-Vlaanderen, Jaarboek 1953/1954 Oudheidkundige Kring "de Vier Ambachten" Hulst 23-35, Gysseling noemt als oudste hem bekende vermelding "inpago Rodaninse" (707), Rodenburgh (966), Rodanburg (1069), Redanburg en Rodanburg (1089), Redenburg (1173), Eerdenburg (1177) en Ardenborch (1251). Rodenburg is naar de mening van Gysseling te interpreteren als burg aan de waterloop Rudanna of Ridanna.

In 957 kreeg Aardenburg het privilege voor een weekmarkt. De stad bereikte haar toppunt van bloei in de dertiende eeuw. We zien dat Aardenburg ineens naar voren komt als een van de belangrijkste handelssteden van de Nederlanden, waar vertegenwoordigers van andere plaatsen zich graag vestigden, omdat zij daar gelijke rechten genoten als inwoners van de stad. In de Middeleeuwen floreerde Aardenburg als handels- en bedevaartplaats. De stadsrechten van Aardenburg worden genoemd in 1127.

Al in 1238 voerden Aardenburgse handelaren op de Oostzee en dreven handel met het graafschap Holstein. Adolf van Holstein verleende hen het recht om slechts de helft van de tol op de graanhandel te betalen. De Engelse koning Hendrik III schonk hen in 1261 en zijn opvolger Eduard I in 1296 verschillende voorrechten. Maar het waren vooral de graven van Vlaanderen die kooplieden van Spanje, Duitsland en andere gewesten naar Aardenburg lokten met allerlei privileges. In de twaalfde en dertiende eeuw bloeiden de wol- en lakenweverijen. Wolhandel werd gedreven met Engeland en Duitsland. Bovendien had Aardenburg in 1243 van Thomas van Savoye verlof gekregen om een kanaal naar zee te graven, wat de handel aanzienlijk bevorderde. Aardenburg was evenals Brugge, in het bezit van het Heilige Bloed. Diens processies lokte duizenden bezoekers naar de stad. De stad werd ook druk bezocht door bedevaartgangers -waaronder koningen en hertogen- die hulde kwamen brengen aan het wonderdoende beeld van de Maagd Maria.³

Aan de bloei van Aardenburg kwam vrij plotseling een einde door onafgebroken twisten die Vlaanderen meer dan een eeuw teisterden onder Lodewijk van Male. Aardenburg bleef aan de zijde van de graaf en met de hulp van Bretonnen en Bourgondiërs werd de stad verdedigd. Op 8 januari 1383 streek Frans Ackerman, de ruwaard van Gent met drieduizend soldaten voor de stad neer en roofde en brandstichtte de stad. Op 27 januari kwam hij weer: *“alswaar zij alsdan noch huis, noch kerke, noch poorte, noch veste hebben gespaard, maar alles beroofd, verbrand en vernietigd (...) Men zegt dat hier de schoonste kerke was van geheel Vlaanderen, dewelke nmogtans tot groote oneer van de Moeder Gods, aan wie zij toegeheiligd as, bijna werd beroofd van al hare schatten.”* Van deze verwoesting herstelde de stad zich niet meer. In 1496 zouden er niet meer dan zestig huishoudens zijn overgebleven, wat wijst op een bevolking van tweehonderdvijftig à driehonderd personen.

In de dagen van de grootste bloei werden verscheidene stichtingen in het leven geroepen ten behoeve van armen en zieken zoals het St-Janshuis en het St-Jorisgoed buiten *“toegelegd en gegeven den armen beziekten, besmet zijnde van de lazeriën en de Disch.”*.

Deze stichtingen waren rijk aan goederen en bleven rijk, ondanks de economische achteruitgang van de stad en de daarmee gepaard gaande verarming van de bevolking. Wat men in Aardenburg in de vijftiende en zestiende eeuw onder Disch verstond, zou men kunnen vergelijken met het burgerlijk armbestuur. De inkomsten van de dischgoederen werden niet alleen gebruikt voor wezenverpleging, maar ook voor ondersteuning van arme ingezetenen, voor onderwijs, begrafeniskosten, geneeskundige hulp en kerkelijke diensten.

Gravin Margaretha (1244-1279) stichtte het gasthuis toegewijd aan de Heilige Johannes en daarom gewoonlijk St. Janshuis geheten. Over het bestuur van het gasthuis ontstond een twist tussen de schepenen van de stad en de bisschop van Doornik. Dit geschil werd in 1258 bijgelegd. In een overeenkomst regelde men onder meer:

- de schepenen van Aardenburg konden zeven armen in het gasthuis plaatsen en voeden, maar niet kleden. Had het gasthuis meer dan tien pond inkomsten, dan mocht er een arme meer in het gasthuis geplaatst worden.
- de bisschop en de schepenen benoemden ieder twee mannen, die het hospitaal bestuurden. Deze vier mochten op eigen verantwoordelijkheid zich laten vervangen door een zaakwaarnemer.
- er mochten slechts zes broeders of zusters in geestelijk gewaad in het hospitaal zijn; de bisschop moest hen kleden. Ging er één weg, dan kozen de overblijvenden met de vier regenten zijn of haar opvolger.
- alle geestelijke zaken in het hospitaal behoorden tot de verantwoordelijkheid vande bisschop; geschillen over wereldlijke zaken tussen de vier regenten werden beslist door de schepenen van de stad.

---

³ dit beeld werd in 1572 vernield door de Watergeuzen. Andere bronnen vermelden dat Maria met de inktpot in de O.L.V kerk in 1573 werd vernield door uit Vlissingen afkomstige Geuzen.

Het hospitaal werd bij de verwoesting van Aardenburg door ruwaard Ackerman in 1382 een prooi van de vlammen. Het werd echter enkele jaren later herbouwd. Naast het klooster stichtte men een vrouwenklooster opgericht dat in 1499 veranderde in een klooster van zusters van de derde regel van St. Franciscus de Poenitentia.

In 1294 richtte paus Bonifacius VIII bij de Mariakerk een kapittel op van zestien kanunniken, ter ere van de Heilige Maagd die zich door vele wonderen had geopenbaard. In de vijftiende en zestiende eeuw was de handel, samen met de inkomsten die men trok uit de bedevaartgangers naar het wonderdoende beeld van Maria de belangrijkste economische peiler van de stad.

In de strijd die in het midden van de vijftiende eeuw Vlaanderen beroerde, werden Aardenburg en Oostburg door Gentenaren op 7 november 1452 overvallen en ingenomen. Het aantal inwoners nam sindsdien ieder jaar af en bedroeg in de zestiende eeuw zo ongeveer 500 inwoners. Onder de rustige regering van Karel V namen de bedevaarten naar het wonderdoende Mariabeeld weer toe, maar na een herhaald bezoek van de watergeuzen later in de zestiende eeuw - die waarschijnlijk beide kerken geplunderd en gedeeltelijk verwoest hebben - in combinatie met de strijd die gevoerd is in 1586 en 1604, verviel Aardenburg tot een klein plaatsje dat slechts uit krijgskundig oogpunt nog enige waarde behield.

Gedurende de belegering in het jaar 1604, viel Aardenburg zonder slag of stoot in handen van de Staatsen. Zes vaandels Duitsers die er in bezetting lagen, sloegen bij nadering van prins Maurits op de vlucht. Deze vorst versterkte de stad aanmerkelijk en voorzag haar van een militaire bezetting. Hij liet de stad versterken met de oude wal als basis voor de nieuwe bolwerken. Hij zag het verval van de stad en bouwde de vesting op kleinere grondslag op, waarbij de oude stad buiten de nieuwe wallen kwam te liggen en de daar gelegen Mariakerk en woonhuizen werden afgebroken. De vesting had ongeveer een rechthoekig verloop met in het zuiden drie hele bastions en aan de noordzijde twee halve bastions, vijf ravelijnen, een hoofdgracht en buitengrachten. Er waren twee poorten, de West- of Havenpoort en in het zuiden de Landpoort. In de zuidwesthoek van de middeleeuwse wallen werd de vierkante redoute Grotendorst gebouwd, ongeveer een kilometer westwaarts de vierkante Elderschans met vier bolwerken en noordwestelijk de vierkante gebastioneerde Olieschans. Na het sluiten van de vrede van Munster in 1648, liet men de verdedigingswerken weer vervallen en nam men voor deze te slechten. De Provincie Zeeland stak een stokje voor de sloop, maar het verval werd ook niet hersteld. In 1672 besloten de Staten-Generaal de overige vestingwerken te slopen, maar op aandrang van de Zeeuwen en Aardenburgers werd dit enige tijd uitgesteld.

Ondanks het verval van de vesting, wist de burgerij in 1672 de stad te behouden tegen de felle aanvallen van de Fransen. De militaire bezetting onder leiding van Johan Cau was kort voor de komst van de Fransen naar de Elderschans vertrokken, zodat er nog maar 36 of 38 man onder bevel van vaandrig E. Beekman in de stad waren gebleven. Naar aanleiding van geruchten begon een aantal gegoede burgers hun goederen de stad uit te brengen. Ondanks het verzoek aan de Raad van State om meer krijgsvolk, werd op 25 april van dat jaar door M. van Dalen uit Holland de order van deze Raad gebracht tot "demolieren" van de stad. De vestingwerken moesten worden geslecht en het kanon, met de ammunitie, moest naar Sluis worden vervoerd. Nogmaals werd een verzoek ingediend tot betere bezetting van de stad. Daaraan voldeed men twee dagen later. Op de 27ste werden 150 soldaten uit Sluis naar Aardenburg gezonden onder bevel van kapitein Abbendeel. Deze werd op 2 mei vervangen door kapitein Heinsius. Commandant Abbendeel vertrok naar Sluis. Er bleven echter slechts veertig militairen over. Om de verdediging van de stad te verbeteren, werden enige bruggen afgebroken en enkele dammen doorgestoken. Op 25 juni vernam een aantal boeren die naar de markt gingen dat er enige duizenden Fransen te voet en te paard in Deinze waren gearriveerd. Jan de Kuijper schreef een brief aan de magistraat dat ze op hun hoede moesten zijn voor de Fransen die met zes- of zevenduizend man van plan waren op te trekken naar Aardenburg. In de stad ontstond grote beroering. De magistraat gaf order een compagnie burgers op de wallen te zetten en een andere compagnie als reserve op de markt: *"de klokken werden opgehouden en sloegen niet meer, op dat de vijand bij zijnen mesures van aanval daar op niet zoude kunnen rekenen. Ieder was in de stad vol vigilantie en vuur; ieder deed zijn best om kruid, kogels, lood en schroot op de wallen te brengen en daar onder waren eenige manhaftige vrouwen, dochter, jongens en kinderen, die onverschrikt hunne courage toonden."*

Men kon niet meer dan 175 weerbare burgers op de been brengen. In deze hachelijke toestand werd de stad door de Fransen aangevallen onder het geschreeuw van "sla dood, sla dood", maar deze

Fransen werden teruggedrongen. Na twee mislukte aanvallen droop de vijand op 28 juni af met achterlating van 620 krijgsgevangenen, waaronder 39 officieren. De Fransen zouden in totaal 1500 man verloren hebben aan doden en gewonden. De Aardenburgers hadden slechts twee of drie gewonden. Volgens sommige overleveringen zouden de vrouwen net zo hard meegevochten hebben in de strijd als de mannen. Margareta Sandar, vrouw van schepen Pieter Rooman van Haarlem, had samen met een hoop jongens op haar stoep de kogels die te groot waren doorgeslacht en had die met hoeden vol naar de wal gestuurd. Deze strijd ging de geschiedenis in als de "**berening van Aardenburg**". In 1688 verviel Aardenburg als vesting en begon men met de ontmanteling. Staats-Vlaanderen had ook in de achttiende eeuw te maken met de gevolgen van oorlogen. Van 1702-1713 woedde de Spaanse Successieoorlog. Hierin waren vooral de zuidelijke Nederlanden de speelbal. In Staats-Vlaanderen werd toen vooral slag geleverd bij Hulst. In 1747, de Oostenrijkse Successieoorlog, moest men voor de overmacht van de Fransen onder leiding van generaal Lowenthal wijken. Ze hielden Aardenburg tot 1748 bezet. In 1784 eiste de Oostenrijkse keizer Josef II de opening van de Schelde. Vanwege een daardoor dreigende oorlog vonden er in Staats-Vlaanderen vooral inundaties plaats. Een jaar later kwam het verdrag van Fontainebleau tot stand en kwam er een eind aan de oorlogsdreiging. De Schelde bleef echter gesloten. In 1794 bezetten de Franse troepen de Zuidelijke Nederlanden en het grondgebied van het huidige West-Zeeuws-Vlaanderen. Aardenburg werd zonder slag of stoot door de Fransen ingenomen en werd bij alliance-tractaat van 16 mei 1795 afgestaan. In 1814 verlieten de Fransen heel Staats-Vlaanderen.

Bestuurlijke organisatie van het gebied

In de negende eeuw noemde men het gebied tussen IJzer en Zwin "Pagus Frandrensis". Het gebied ten oosten van het Zwin was de "Pagus Rodanensis." In de elfde eeuw werden deze pagi met de Pagus Menpiscus gecentraliseerd in de kasselrij, ook wel burggraafschap genoemd, van Brugge. De burggraven waren na de graaf de belangrijkste bestuursambtenaren. Onder graaf Philips van Elzas (1168-1191) kreeg de kasselrij van Brugge een keur, waarin de richtlijnen voor rechtspraak en bestuur schriftelijk werden vastgelegd. In 1230 noemde men de kasselrij ook wel Brugge-ambacht en spoedig daarna "librum officium" of "terra franca." In het Vlaams had men het over het Vrije Brugse Ambacht of Het Vrije van Brugge. Dat omvatte het platteland in de wijde omtrek van Brugge. In 1330 verdeelde men het gebied in juridische zin in drie delen: het West-, het Noord- en het Oostvrije. Elk gebied had zijn eigen schepensbank. Ieder bank spande op een bepaalde dag in de week de vierschaar. In 1338 voegde men de drie delen weer samen, maar de namen handhaafden zich tot in de zestiende eeuw. Het huidige West-Zeeuws-Vlaanderen maakte deel uit van het Oostvrije. Het Vrije van Brugge werd vanaf het begin van de vijftiende eeuw opgenomen in de Staten van Vlaanderen als vierde lid, naast de steden Gent, Brugge en Ieper.

Het Vrije van Brugge was weer verdeeld in verschillende ambachten. In elk ambacht was er een schout, die zijn ambt in leen hield van het grafelijke leenhof, de Burg van Brugge. De ambachten waren onderverdeeld in parochies. De schepensbank van het Vrije berechtte in Brugge de misdrijven, die op het platteland voorvielen. Er waren echter ook verschillende hoge heerlijkheden, die aan de competentie van Het Vrije onttrokken waren, zoals Maldegem en Watervliet en in de vijftiende eeuw Middelburg in Vlaanderen. In de zestiende eeuw was dat met Breskens en Nieuwvliet het geval. Het waren niet alleen wereldlijke heren, die heerlijke rechten hadden. Verscheidene abdijen bezaten die ook. Er waren voorts steden die in juridische zin zelfstandig waren en tenminste de lage jurisdictie bezaten. Dat waren onder meer Aardenburg, Oostburg, Biervliet, IJzendijke, Sint Anna ter Muiden en Sluis.

De eerste grote wijzigingen in de bestuurlijke organisatie vonden plaats tijdens de Opstand tegen de koning van Spanje, die tevens graaf van Vlaanderen was. De opstandelingen veroverden een aantal steden in het huidige Zeeuws-Vlaanderen. Het gebied kwam onder gezag van Gecommitteerde Raden van Zeeland. Spanjaarden en Staatsen wilden in de jaren nadien nog wel eens stuivertje wisselen met elkaar. Sluis bijvoorbeeld werd veroverd en heroverd, maar kwam in 1604 net als Aardenburg definitief in handen van de Republiek. In de periode van de Opstand kwam het bovendien tot veelvuldige inundaties. Het water werd nadrukkelijk ingezet als oorlogswapen. Het gehele gebied kwam met de verovering van het gebied tussen Sas en Gent en Hulst in 1645 rechtstreeks onder de

Staten-Generaal en vormde Staats-Vlaanderen. Het duurde veel langer eer de inundaties waren hersteld.

Op 30 januari 1648 werd deze situatie definitief door de Vrede van Munster. Het oude graafschap Vlaanderen hield op te bestaan. Op 20 september 1664 werden de grenzen van Staats-Vlaanderen en het restant van het graafschap, dat opging in de Zuidelijke Nederlanden, definitief bepaald. De schepencolleges in de Staatse steden, ambachten en plattelandsdistricten werden voortaan benoemd door gecommiteerden uit de Staten-Generaal, die ook jaarlijks de rekeningen van inkomsten en uitgaven van deze besturen controleerden en goedkeurden. In de zeventiende en achttiende eeuw bleef deze organisatie vrijwel ongewijzigd bestaan.

Bestuurlijke organisatie van Aardenburg

Het is niet bekend, wanneer Aardenburg stadsrechten heeft verkregen. Dat moet zeker vóór 1070 zijn gebeurd, want onder de steden die zich in dat jaar voor Robert de Fries verklaarden, werd ook Aardenburg genoemd. De magistraat van Aardenburg bestond omstreeks 1190 uit twee erfelijke schouten en een college van dertien schepenen. De schepenen kozen de burgemeesters en de raden. Volgens het privilege van 1330 stelde de graaf jaarlijks dertien schepenen en twee burgemeesters aan. Vermoedelijk fungeerde één van de schepenen als burgemeester en werd de andere gekozen uit de burgerij. Een privilege van 1403 stelde deze regeling nog eens nadrukkelijk vast. Sinds 1330 moesten de schepenen binnen acht dagen na hun aanstelling hun raadslieden kiezen. Verzuimden ze dit, dan stelde de graaf zelf de raden aan. Het erfelijk schoutschap schafte men in 1330 af. Sindsdien stelde de graaf een baljuw en een schout aan voor onbepaalde tijd. Het aantal schepenen werd in 1403 verminderd tot zeven. Dat aantal bleek echter te gering te zijn. In 1428 stond de graaf toe, dat er voortaan een burgemeester van de "courpse" zou zijn en negen schepenen waarvan er één als burgemeester namens de schepenen zou optreden en twee als tesorier. Bastaards en vreemdelingen werden uitgesloten van het bestuur. Na 1604 werd de baljuw voor zijn leven aangesteld door de Staten-Generaal. In 1753 bepaalden de Staten dat de magistraat voortaan een uit baljuw, burgemeester en vier schepenen zou bestaan. Dat had vermoedelijk alles te maken met een gering inwoneraantal.

Inventarisatie

Op het eind van de dertiende eeuw en in het begin van de veertiende eeuw, kwam uit lommen vervaardigd papier algemeen in gebruik. In Brugge werd daarin een levendige groothandel gedreven. Het algemeen gebruik van papier bevorderde het vervaardigen van registers, waarin de wetten van de stad en de besluiten van baljuw en schepenen werden aangetekend. Deze registers kregen hun naam naar hun bijzonderheden; zo kende men in Brugge 'het roode, gheluwe en groene bouc', genaamd naar hun kleur. In Aardenburg had men het 'bouc met den knoop', oorspronkelijk een register in een perkamenten omslag, gesloten met een lus van gedraaid perkament, die schuift over een knoop die uit dezelfde stof is vervaardigd. Tijdens de bezetting van de Fransen werden de oude archieven waardeloos bevonden en verbande men ze naar de zolder van het toenmalige stadhuis. Het archief werd op een hoop gegooid en moet veel geleden hebben van lekkage. Waarschijnlijk heeft in die periode het boek met de knoop zijn omslag verloren. Toen het in het bezit van de stad terugkeerde bevatte het tachtig gefolieerde bladen. Naast het publieke recht, bepalingen van staats- en strafrecht dat geregeld werd door de verordeningen van de vorst en lokale besturen, bestond in de Middeleeuwen het gewoonrecht. Ofschoon dit een aanzienlijke plaats innam, werd slechts weinig schriftelijk vastgelegd. Dit gewoonrecht is echter wel vastgelegd in het "bouc met de knoop". Een uniek boek dus. Het boek met de knoop is een in 1380 aangelegde codificatie van het lokale recht. Maar wat ook van grote cultuurhistorische waarde is, zijn beide Middelnederlandse gedichtfragmenten die in dit register bewaard zijn gebleven. Hoewel de Middelnederlandse gedichten geen verband houden met de rechtskundige inhoud van het boek met de knoop, mag men toch veronderstellen dat ze samen in het Aardenburgs archief bewaard zijn gebleven. De gedichtfragmenten dragen geen datum, drie hoofdhanden hebben praktisch gelijktijdig aan het boek met de knoop gewerkt. Het is volkomen onbekend of de gedichten rechtstreeks naar het Latijn bewerkt werden, dan wel of een Middelnederlandse, Middelhoogduitse of Franse tussenschakel dient aanvaard te worden.

In 1846 bevond het archief zich in een treurige toestand. Archivaris G.P. Roos⁴ en A. de Lignij, klerk van de secretarie begonnen met het ordenen en rangschikken van het archief. Men constateerde dat "veel van het oude" ontbrak. Op 19 juli 1846 overleed echter A. de Lignij en werd het werk geruime tijd gestaakt. Onder het burgemeesterschap van J. Blindenbach werd het archief overgebracht van het huis van secretaris J. Luijcx, na diens overlijden, naar de secretarie. Het archief van het Frans bestuur was zeer verwaarloosd en moest opnieuw geordend worden. Met deze ordening was men in 1846 al begonnen. Een legger van het register op dit archief werd in het jaar 1854 met medewerking van wethouder I. Steijaard afgemaakt. Deze legger bleek echter onbruikbaar na verhuizing van het archief van de secretarie naar een voormalige school aangezien het raadhuis tot school werd verbouwd en de berging van het archief een grote wijziging onderging (1856). Onder leiding van burgemeester Reepmaker werd echter ook de inventaris van oude charters en perkamenten nagenoeg voltooid en werd een fraai kastje vervaardigd waarin deze stukken doelmatig en keurig konden worden opgeborgen en kon de archivaris zijn geliefde werk voortzetten (1862). Dat er veel stukken van voor 1604 ontbraken was niet zo vreemd: uit mondelinge overlevering had de archivaris vernomen dat tijdens de oorlog met Spanje en de invallen van de Fransen het archief verhuisd was naar Vlissingen en dat er te Rijssel in het keizerlijke archief comptabiliteitsstukken aanwezig zouden zijn. Ook te Doornik en Gent schenen nog archiefstukken te liggen. Middelburg, Delft en Eekloo werden eveneens genoemd. De archivaris constateerde dat van 1604 tot 1794 het archief volledig was en diverse stads- en kerkrekeningen, notulenboeken, openbare akten en registers aanwezig waren. De stukken van het Frans bestuur waren zeer onvolledig. In oktober 1867 werd het archief overgebracht naar het nieuwe raadhuis in een ruime en geschikt daarvoor gebouwde bergplaats. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de gemeente Sluis heeft het archief van Aardenburg tijdens de bevrijding van West-Zeeuws-Vlaanderen niet al teveel geleden.

In het verslag over 1963 van de Rijksarchivaris in Zeeland, belast met de inspectie der gemeente- en waterschapsarchieven merkt deze functionaris de volgende zaken op:

- de oudheidkamer onder het gemeentehuis van Aardenburg is als archiefbewaarplaats in gebruik genomen. Zij voldeed slechts ten dele aan de ministeriële aanwijzingen. De rijksarchivaris wil dan ook dat er een plan tot inrichting van dit lokaal ter goedkeuring aan het college van Gedeputeerde Staten wordt ingezonden.
- in de bedoelde ruimte bevinden zich in archiefdozen een deel van de oude archieven van de gemeenten Aardenburg, Eede en St. Kruis. De aangrenzende grote kluis, voorzien van een goede branddeur, bevat charters sinds 1201, stadsrekeningen sinds 1560, magistraatresoluties sinds 1580 en correspondentie sinds 1604, alles van Aardenburg en notulenboeken van Eede en St. Kruis, alsmede het archief van het Aardenburgse Disch en St. Janshuis (gast- en weeshuis).
- een trappenhuis aan de zijkant van het gemeentehuis geeft toegang tot twee andere bewaarplaatsen. Een ervan bevat naast de ingekomen en uitgegane stukken van Aardenburg over 1813-1942 ook een deel van het nadien volgens het dossierstelsel van de VNG gevormde nieuwe archief; in de andere kleinere bewaarplaats bevinden zich de registers van de burgerlijke stand en de bevolking.
- een tijdlang heeft een op archiefgebied ondeskundige zich in opdracht van het gemeentebestuur met de ordening van dit belangrijk archief beziggehouden. Na een deel in de bovengenoemde archiefdozen geborgen te hebben, vertrok hij op 1 april 1963, alles in onoverzichtelijke staat achterlatend.

De heer G.A.C. van Vooren, ambtenaar ter secretarie, ging aan de gang om de orde enigszins te herstellen. Deze man, later gemeentesecretaris, met een grote liefde voor de geschiedenis van Aardenburg heeft veel voor het archief betekend. Na de herindeling van gemeenten in West-Zeeuws-Vlaanderen, in 2003, waarbij de nieuwe gemeente Sluis ontstond, was het archivaris W. de Vries, die zich over het archief ontfemde. Hij zorgde er zoveel mogelijk voor, dat het archief ontdaan werd van stukken, die bij controle uit andere archieven afkomstig bleken te zijn en droeg zorg voor restauratie van daarvoor in aanmerking komende archivalia. Voor de inventarisatie riep hij de hulp van zijn Goese collega's in, die in 2008 en 2009 zorgdroegen voor de inventarisatie.

---

⁴- zie verslag van de archivaris G.P. Roos en verslag van de secretaris 5 april 1867
- 20 februari 1867 en correspondentie Burgemeester en Wethouders 1866

De vorige inventaris was volstrekt verouderd en niet goed bruikbaar in de praktijk. De nieuwe inventaris bevat de gebruikelijke rubrieken "Stukken van algemene aard" en "Stukken over bijzondere onderwerpen." Voor de indeling in hoofdstukken van de laatste rubriek is gebruik gemaakt van de onderwerpsindeling van de Basis Archief Code van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Bronnen en literatuur

van der Aa, aardrijkskundig woordenboek der Nederland, eerste deel (A), Gorinchem, 1839

E. Cramer-Peeters, W. Braekman en Dr. M. Gysseling, een middelnederlandse ziekte- en jaarprognose uit Aardenburg, Gent, 1966

Werkgroep 1050 jaar Sint-Baafskerk, Godshuis en Monument, 1050 jaar Sint-Baafskerk te Aardenburg, Aardenburg, z.j.

Heemkundige Kring West-Zeeuws-Vlaanderen 1985, bijdragen tot de geschiedenis van West-Zeeuws-Vlaanderen Nr. 14, Aardenburg, eede en Sint-Kruis in mei 1940 door G.A.C. van Vooren, pagina 5-20

H+N+S Landschapsarchitecten, Staat-Spaanse Linies, valorisering van frontierland Zeeuwsch-Vlaanderen, Utrecht, 2003

A. Peurssen, historisch verhaal van de Attacque, welke de Franschen op de Stad Aardenburg op den 26 en 27 junij 1672 hebben gedaan, z.p., z.j.

K.L. Reepmaker, bijdrage tot de geschiedenis van de Aardenburgsche onze Lieve Vrouwe- Mariakerk 643-1625, Aardenburg, 1927

P. Scherft, verslag van de rijksarchivaris in Zeeland, belast met de inspectie der gemeente- en waterschapsarchieven over 1963, Middelburg, 1964

J.A. Trimpe-Burger, Aardenburg-Rodanburg-Burg aan Rudanna ,R.O.B overdruk 234, Naamkunde 17 1985, blz 335-346

Overdruk uit berichten R.O.B 12-13, 1962-1963

Opgravingen te Aardenburg, prehistorie, Romeinse tijd, Middeleeuwen

-Ceramiek uit de bloeitijd van Aardenburg, 13de en 14de eeuw door J.A. Trimpe Burger

-Korte vondstberichten uit Aardenburg door J.A Trimpe Burger

-een Romeinse tonput te Aardenburg door E. Frison

-Een gouden triens uit de 7de eeuw te Aardenburg door A.N. Zadoks-Josephusjitta

-een bronzen fibula en enige aardewerkfragmenten uit de vroege Middeleeuwen te Aardenburg door J. Ypey

G.A. Vorsterman van Oyen, geschiedenis van den disch, later het burgerweeshuis te Aardenburg, Aardenburg, 1907.

G.A. Vorsterman van Oijen, de berenning van Aardenburg in 1672, Schoonhoven, 1871

G.A. Vorsterman van Oyen, rechtsbronnen der stad Aardenburg, Den Haag, 1892.

G.A. Vorsterman van Oyen, het archief van Aardenburg. Beredeneerde catalogus van de handvesten, rekeningen enz. uit het tijdperk van de graven van Vlaanderen 1201-1604, Middelburg, 1889

G.A.C van Vooren, kent u ze nog---de Aardenburgers, Zaltbommel, 1972

Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, Encyclopedie van Zeeland I en III, Middelburg, 1982/1984

Stukken van algemene aard

1. Besluitvorming

1-14. Notulen en resoluties van de vergaderingen van het stadsbestuur.
1583-1794.
13 delen en banden, 1 omslag.

1. 1583-1604
2. 1612-1643
3. 1643-1666
4. 1666-1687
5. 1698-1718
6. 1712,1713 (1 omslag)
7. 1719-1733
8. 1732-1740
9. 1740-1743
- 10.1743-1757
- 11.1757-1763
- 12.1763-1771
- 13.1772-1782
- 14.1783-1794

15,16. Alfabetische indexen op de stadsnotulen en resoluties.
1608-1697.
2 delen.

- 15.1608-1782 (stadsnotulen)
NB. Opgemaakt door H. Bijbau, 1782
- 16.1666-1697 (resoluties)

2. Correspondentie

17-189. Ingekomen stukken en concepten en minuten van uitgegane stukken.
1598-1794.
173 omslagen en pakken.

17. 1598-1605
18. 1606
19. 1607
20. 1608
21. 1609
22. 1610
23. 1611
24. 1612
25. 1613
26. 1614
27. 1615
28. 1616
29. 1617
30. 1618
31. 1619
32. 1620
33. 1621
34. 1622

35. 1623
36. 1624
37. 1625
38. 1626
39. 1627
40. 1628
41. 1629
42. 1630
43. 1631
44. 1632
45. 1633
46. 1634
47. 1635
48. 1636
49. 1637
50. 1638
51. 1639
52. 1640
53. 1641
54. 1642
55. 1643
56. 1644
57. 1645
58. 1646
59. 1647
60. 1648
61. 1649
62. 1650
63. 1651
64. 1652
65. 1653
66. 1654
67. 1655
68. 1656
69. 1657
70. 1658
71. 1659, 1660
72. 1661-1663
73. 1664-1665
74. 1666-1668
75. 1669-1670
76. 1671-1672
77. 1673-1674
78. 1675-1676
79. 1677-1678
80. 1679
81. 1680
82. 1681
83. 1682
84. 1683
85. 1684
86. 1685
87. 1686
88. 1687
89. 1688

90. 1689
91. 1690
92. 1691
93. 1692
94. 1693
95. 1694
96. 1695
97. 1696
98. 1697
99. 1698
100. 1699
101. 1700
102. 1701
103. 1702
104. 1703
105. 1704
106. 1705
107. 1706
108. 1707
109. 1708
110. 1709
111. 1710
112. 1711
113. 1712
114. 1713
115. 1714
116. 1715
117. 1716
118. 1717
119. 1718
120. 1719
121. 1720
122. 1721
123. 1722
124. 1723
125. 1724
126. 1725
127. 1726
128. 1727
129. 1728
130. 1729
131. 1730
132. 1731
133. 1732
134. 1733
135. 1734
136. 1735
137. 1736
138. 1737
139. 1738
140. 1739
141. 1740
142. 1741
143. 1742
144. 1743

145. 1744
146. 1745
147. 1746
148. 1747
149. 1748
150. 1749
151. 1750
152. 1751
153. 1752
154. 1753
155. 1754
156. 1755
157. 1756
158. 1757
159. 1758
160. 1759
161. 1760
162. 1761
163. 1762
164. 1763
165. 1764
166. 1765
167. 1766
168. 1767
169. 1768
170. 1769
171. 1770
172. 1771
173. 1772
174. 1773
175. 1774
176. 1775
177. 1776
178. 1777
179. 1778
180. 1779
181. 1780
182. 1781
183. 1782
184. 1783
185. 1784
186. 1785
187. 1786-1789
188. 1790-1792
189. 1793-1794

190-200. Ingekomen verzoekschriften, deels geordend op de familienaam van de verzoeker.
1605-1794.
11 pakken.

190. ca. 1605-1619, A-G
191. ca. 1605-1619, H-W
192. ca. 1620-1629
193. ca. 1630-1639

- 194. ca. 1640-1649
- 195. ca. 1650-1659
- 196. ca. 1660-1669
- 197. ca. 1670-1679
- 198. ca. 1680-1689
- 199. ca. 1690-1699
- 200. ca. 1700-1794

NB. Waarom men deze stukken eens uit de desbetreffende series heeft gehaald, is niet duidelijk.

- 201. Ingekomen verzoekschriften van groepen personen aan de magistraat.
ca. 1605-ca 1794.
1 pak.
- 202,203. Ingekomen stukken.
z.j. (zeventiende, achttiende eeuw).
1 pak, 1 omslag

202. 17de eeuw
203. 18de eeuw
NB. Zie onder nr. 199.
- 204-207. Brievenboeken van uitgegane stukken.
1732-1795.
4 delen.

204. 1712-1732
205. 1732-1748
206. 1749-1788
207. 1788-1795

3. Privileges en Regelgeving

- 208 Akte, waarin Koning Hendrik III van Engeland aan de burgers van Aardenburg verschillende belangrijke voorrechten verleent.
1261.
1 charter.
NB. Zegel beschadigd.
- 209. "Bouc met den Knoop", register met wetgeving van het stadsbestuur, en besluiten van de baljuw, burgemeester en schepenen, gilden e.a. over verschillende onderwerpen.
1330-1470.
1 deel.
NB. Is de facto codificatie van gewoonterecht..
- 210. Fragment van de keur.
c. 1331.
1 omslag.
- 211. Akte, waarin Jan zonder Vrees, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen alle privileges van de stad bevestigt,
1405.
1 charter.

212. Afschrift van de akte van Johan, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, waarin de stad van Aardenburg bevestigd wordt in al haar privileges, wetten, vrijdommen, kostumen, keuren en gebruiken. 1651 (1405).
1 stuk.
213. Keur van de stad Aardenburg, waarin het beleid van justitie en politie voor de stad geregeld wordt. 1576.
1 deel.
NB. Aangetast door vocht.
214. Afschriften van "costumen", verordeningen van de stad Brugge. 16de, 17de eeuw.
1 omslag.
NB. Deze zijn vermoedelijk gebruikt als voorbeeld voor Aardenburgse ordonnanties.
215. Ordonnanties, keuren en statuten van de stad en schependomme van Aardenburg. 1610.
1 katern.
NB. Met nadere beslissingen in de periode 1617-1655.
216. Wetten en ordonnanties, opgesteld door Baljuw, burgemeesters en schepenen. 1610-1737.
2 katernen.
217. Register van reglementen, ordonnanties en publicaties. 1635-1794, met hiaten.
1 band.
NB. Aan de keerzijde reglementen en ordonnanties voor de gilden.
218. Afschriften van reglementen en ordonnanties. z.j (ca. 18^e eeuw)
1 bandje
NB. Bevat 19^e eeuwse index.
219. Ordonnanties, keuren en statuten van de stad en schependom van Aardenburg. 1643-1674, met hiaten
1 katern.
220. Register met keuren en privileges van de stad Aardenburg. 1681.
1 deel.
221. Afschriften van de aan de heerlijkheid van Nieuwvliet verleende privileges. 1715.
1 omslag.

222. Register met: "Costumen en privilegiën der Stad en Schependomme van Aardenburg, en politique wetten en ordonnantiën". Gedrukt te Middelburg door Anthony de Winter.
1743.
1 deel.
223. Cartularium houdende 29 afschriften en 18 vertalingen in de Nederlandse taal van charters handelende over de stad Aardenburg.
z.j. 18^e eeuw.
1 deel.

4. Publicaties

224. Publicaties van baljuw, burgemeester en schepenen van Aardenburg.
1607-1698, met hiaten.
1 omslag.
225. Afschriften van gedane publicaties.
1709-1753, met hiaten.
9 stukken.

5. Archief

226. Inventarissen van het archief van de stad.
1611-1794, met hiaten.
1 omslag.

Stukken over bijzondere onderwerpen

Organisatie van het stadsbestuur

Grenzen

227. Akte van opmeting van landerijen binnen de stad en in het schependom door de landmeter J. Bellinszn. Pieters.
1527.
1 stuk
228. Stukken over de beslechting van geschillen met het Vrije van Sluis over de bepaling van de juridische grenzen van het grondgebied van Aardenburg.
1649-1706, met hiaten.
1 omslag.
229. Stukken over de beslechting van de geschillen met het bestuur van de Isabellapolder over de vaststelling van de grenzen tussen de polder en de stad.
1654-1657.
1 omslag.

Uitoefening van rechten

230. Akte van aanvaarding van de schenking van twee woonhuizen aan de noordzijde van de Markt door J.L. van Coolkerke en echtgenote.

1627.
1 charter.
- 231-233. Voorwaarden voor de verpachting van stedelijke landerijen, gebouwen en wateren, met vermelding van de pachters en de bedragen die ze moeten betalen.
1634-1766.
3 pakken
231. 1634-1719
232. 1720-1739
233. 1740-1766
234. Stukken over de eigendomsverwerving van de Sint Jorislanden.
1649-1756, net hiaten.
1 pak.
- 235-250. Registers van personen aan wie stedelijke landerijen, gebouwen en wateren verpacht zijn met vermelding van de betaalde bedragen.
1753-1803, met hiaten.
16 delen en katernen
235. 1753
236. 1767
237. 1768
238. 1769
239. 1771
240. 1774
241. 1775
242. 1776
243. 1778
244. 1782
245. 1782-1803
246. 1783
247. 1785
248. 1786
249. 1788
250. 1790

Financiën

Algemeen

251. Akte, waarbij Pierre de Tavene, ontvanger van de rekenkamer te Rijssel, verklaart van de stad Aardenburg ontvangen te hebben 225 ponden Vlaams, die gekort zullen worden op hun aandeel in de 6500 Nobles, die Vlaanderen moet opbrengen.
1394 februari 16.
1 charter
252. Akte, waarbij Pierre de Tavene, ontvanger van de rekenkamer te Rijssel, verklaart 225 ponden Vlaams ontvangen te hebben van de baljuw van Aardenburg, J. le Hond.
1395 januari 12.
1 charter.

253. Akte, waarbij Filips de Goede, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen de magistraat en de kerkmeesters van Onze Lieve Vrouwenkerk van Aardenburg toestemming geeft om een som van 1000 pond Parisis om te slaan over de parochianen om proceskosten te kunnen betalen.
1429 juni 4.
1 charter
254. Akte, waarbij keizer Karel V 400 pond Vlaams van de stad Aardenburg, leent, met verklaring van ontvangst van het geld door de ontvanger-generaal en toestemming van de rekenkamer te Rijssel om deze verbintenis na te komen.
1554,1555,1557.
2 stukken en 1 charter.
255. Akte, waarbij keizer Karel V de stad Aardenburg kwijtschelding verleend om haar aandeel te betalen in de som van 30.000 pond Vlaams, die Vlaanderen beloofd heeft in zes jaar op te brengen.
1555 september 24.
1 charter.
256. Akte, waarbij de stadsbesturen van Gent, Brugge en Ieper en het Vrije aan de stad Aardenburg beloven jaarlijks rente en aflossing te zullen betalen ter delging van de schulden die de stad heeft.
1577.
1 charter
257. Stukken over de mogelijke verbetering van de deplorabele toestand van de stedelijke financiën, verband houdend met de overgang van de stad naar de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.
1583-1650, met hiaten.
1 omslag.

Lenen Burg van Brugge

- 258-260. Registers en uittreksels uit de leenregisters van de Burg van Brugge, met namen van lenen te Bachten St. Joris en Hannekenswerve en van leenhouders te Aardenburg en Aardenburg Ambacht, Cadzand, Oostburg en Oostburg Ambacht en IJzendijke.
1501-1730.
2 delen en 1 omslag
258. 1501-1654
259. 1580-1730
260. z.j. (c. begin 17^e eeuw) (1 omslag)
261. Bewijzen van ontvangst van renten en pachten van de het leen Bachten St. Joris.
1567,1568,1574,1654,z.j.
1 omslag.

Schulden

262. Akte, waarin Clais van der Baerle, schout van Aardenburg, een deel van zijn vorderingen op de stad kwijt scheldt wegens de desolate en armoedige toestand, waarin de stad verkeert.
1396 augustus 17.

- 1 charter.
263. Akte van schuldbekentenis ten laste van Philips de Stoute van een lening van 45 pond nobel door de stad Aardenburg gegeven voor het huwelijk van zijn zoon Antheunis.
1401 september 21
1 charter.
- 264 Uittreksel uit het register van de “Hoofredeninghe” te Rijssel over het geschil tussen de stad Aardenburg en Jacob van Lichtevelde, ontvanger van de brieven van het Vrije, ter zake van 4 pond parisis die de stad de ontvanger elkaar betalen moet bij de dood van een aangewezen leenman, met kopie van dezelfde akte.
1404 juli 20.
2 charters.
NB. Zegel beschadigd.
265. Akte, waarbij Philips de Schone, aartshertog van Oostenrijk en graaf van Vlaanderen, de schuldeisers verbiedt de burgers persoonlijk aan te spreken voor de schulden van de stad, met verklaring dat dit besluit aan de schuldeisers bekend is gemaakt.
1496 september 7.
2 charters.
266. Akte, waarbij Philips de Schone, koning van Castilië, Leon en Granada en graaf van Vlaanderen, vergunning verleent aan de magistraat van de stad, om gezien de slechte toestand gedurende vier jaar aan een aantal schuldeisers slechts de helft der verschuldigde renten en schulden te betalen.
1506 februari 6.
1 charter.
267. Akte, waarbij Philips II een regeling treft over de afbetaling van rente en kapitaal aan de schuldeisers van de stad Aardenburg
1573 september 16.
1 charter.
NB. Zegel beschadigd.
268. Akte van obligatie ten laste van de stad Aardenburg en ten bate van G. Nocke, wegens het aflossen van de schulden van de stad, met akten van overdracht van de obligatie aan G. de Vos en S. Helbrecht, 1612,1654.
1580 december 12.
1 charter.
269. Akte, waarbij de magistraat van Brugge een regeling treft voor het voldoen van de schulden van de stad Aardeburg.
1584 januari 6.
1 charter.
- 270 Onderhandse akten van schuldbekentenis ten laste van de stad, wegens ter leen ontvangen bedragen van M. Uijtenbroek, J. Wijchsteen, F. van der Sluis, J. Cuvee, plaatselijke arbesturen, de weeskinderen A. D’ Hondt en A. van Deinse.
1626-1789, met hiaten.
1 omslag.

271. Akte van overdracht van de schuldbrief ten laste van de stad door P. van Melle aan M. de Barby.
1628.
1 charter.
271. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van J. L. van Coolkercke, Kapitein-majoor van Aardenburg.
1629 januari 20.
1 charter.
273. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van M. van den Broek met verklaring van overdracht, na zijn overlijden, aan F.v.d. Steene.
1635,1696.
1 charter en 1 stuk.
274. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van M. Claessens.
1653.
1 charter.
275. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van J. Robrechtsen.
1653.
1 charter.
276. Akten van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van J. Bertheloot.
1654,1681.
2 charters.
277. Akten van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van D. der Schepen, ontvanger van de Sint Jorisgoederen en de dolhuizen van de stad.
1655,1691,1693.
1 charter en 1 stuk.
278. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van D. Claessen, burgemeester.
1655.
1 charter.
279. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van de wees D. Anne.
1660 november 25.
1 charter.
280. Akten van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van L. Mogge.
1660,1669,1670.
1 charter en 1 stuk.
281. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van de weeskinderen Jacobs.
1662.

- 1 charter.
282. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van S.J. Willemen.
1667.
1 charter.
283. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van G. de Coopman.
1668.
1 charter.
284. Akten van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van de weeskinderen Janssen.
1669.
2 charters.
285. Akten van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van M. Paldinck.
1671,1690,1696.
2 stukken.
286. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van J. van der Sluys.
1677 januari 12.
1 charter.
287. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van A. Rooman.
1677 januari 12.
1 charter
288. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van I. Hendrickx.
1677 januari 12.
1 charter.
289. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van P. Robrechtsen.
1677 januari 12.
1 charter.
290. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van E. Backer.
1677 januari12.
1 charter.
291. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van C. de Bils.
1677 januari 12.
1 charter.
292. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen A. Vermeer.
1677 januari 12.

- 1 charter.
293. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van P. Robrechtsen, tesorier van de stad.
1678.
1 charter.
294. Akten van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van P.C. de Bil, waarmee teven de obligatie ten voordele van J. Lanotte is afgekocht.
1678.
1 charter en 1 stuk.
295. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van D. Jansen van Herwijnen.
1679.
1 charter.
296. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van P. Robrechtssen.
1680.
1 charter.
297. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van P. Vermeerse.
1680.
1 charter.
298. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van J. van der Sluijs, burgemeester.
1680.
1 charter.
299. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van E. Backer.
1680.
1 charter.
300. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van C. Eversdijk.
1680.
1 charter.
301. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van A. de Rijcke.
1680.
1 charter.
302. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van I. Hendricx.
1680.
1 charter.
303. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van W. van der Cruisje.

1680.
1 charter.
304. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van C. Quarteel.
1680.
1 charter.
305. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van A. Rooman, burgemeester.
1680.
1 charter.
306. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van A. Vermeer.
1680.
1 charter.
307. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van S. Krab, griffier.
1680.
1 charter.
308. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van A. Peurssen.
1680.
1 charter.
309. Akte van obligatie ten laste van de stad Aardenburg wegens ter leen ontvangen bedragen van F.A. van Her Wijnen, die deze akte overgenomen heeft van de wezen van A. Jansen.
1682 oktober 5.
1 charter.
310. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van A. Barbier, met ontvangstbevestiging.
1686,1698.
1 charter.
311. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegen ter leen ontvangen bedragen van A. de Smidt, de wees van J. de Smidt en C. Italiaan.
1698 december 16
1 charter.
312. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van C.Hubrecht.
1698.
1 charter.
313. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van C. van Eegen, nagelaten kind van A. van Eegen en J. Beheijt.
1704.
1 charter.

314. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van de erfgenamen van A. de Meyer.
1705 augustus 20.
1 charter
315. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van de Duitse Armen van Aardenburg.
1708 februari 20.
1 charter.
316. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van P. C. de Bils, heer van Coppesdamme en baljuw van Aardenburg.
1708.
1 charter.
317. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad Aardenburg wegens ter leen ontvangen bedragen van P. de Backer.
1713,1720.
1 charter.
318. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad Aardenburg wegens ter leen ontvangen bedragen van J. en C. Zutterman.
1713,1720.
1 charter.
319. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad Aardenburg wegens ter leen ontvangen bedragen van de wezen van G. Gillissen en M. Foeljager.
1715 maart 20.
1 charter.
320. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van C.Dijsering de Oude.
1715 mei 16.
1 charter.
321. Akte, waarbij Burgemeesters en schepenen van Aardenburg ver klaren dat de kopie-akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van Z. Crab van 12 januari 1677, zal fungeren als duplicaat van de zoekgeraakte akte van Crab voornoemd.
1765.
1 charter.
322. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van A. Peurssen.
1765.
1 charter.
323. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van W. van der Cruysse.
1765.
1 charter.
324. Akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van C. Quarteel.

1765.
1 charter.

325. Uittreksel uit de akte van schuldbekentenis ten laste van de stad wegens ter leen ontvangen bedragen van P. C. de Bills, heer van Coppendamme en baljuw van Aardenburg, A. Peurssen, burgemeester van Aardenburg, A. Roman, burgemeester van Aardenburg J. van der Sluys, P. Robbrechtssen P. Zutterman, I. Hendricks, C. Quateel en E. Backer, schepenen.
18^e eeuw.
1 charter.

Boekhouding

326. Staten van ontvangsten.
1610,1611.
1 omslag.

Rekeningen van inkomsten en uitgaven, met bijlagen

- 327-522. Rekeningen van inkomsten en uitgaven door de administrerende rentmeesters.
1560-1794, met hiaten.
196 katernen en deeltjes.

327. 1560/1561
328. 1582
329. 1589/1590
330. 1594/1595
331. 1595/1596
332. 1597/1598
333. 1598/1599
334. 1605/1606
335. 1606/1607
336. 1607/1608
337. 1608/1609
338. 1609/1610
339. 1610/1611
340. 1611/1612
341. 1612/1613
342. 1613/1614
343. 1614/1615
344. 1615/1616
345. 1616/1617
346. 1617/1618
347. 1618/1619
348. 1619/1620
349. 1620/1621
350. 1621/1622
351. 1622/1623
352. 1623/1624
353. 1624/1625
354. 1625/1626
355. 1626/1627
356. 1627/1628
357. 1628/1629

358. 1629/1630
359. 1630/1631
360. 1631/1632
361. 1632/1633
362. 1633/1634
363. 1634/1635
364. 1635/1636
365. 1636/1637
366. 1637/1638
367. 1638/1639
368. 1639/1640
369. 1640/1641
370. 1641/1642
371. 1642/1643
372. 1643/1644
373. 1644/1645
374. 1645/1646
375. 1646/1647
376. 1647/1648
377. 1648/1649
378. 1649/1650
379. 1650/1651
380. 1651/1652
381. 1652/1653
382. 1653/1654
383. 1654/1655
384. 1655/1656
385. 1656/1657
386. 1657/1658
387. 1658/1659
388. 1659/1660
389. 1660/1661
390. 1661/1662
391. 1662/1663
392. 1663/1664
393. 1664/1665
394. 1665/1666
395. 1666/1667
396. 1667/1668
397. 1668/1669
398. 1669/1670
399. 1670/1671
400. 1671/1672
401. 1672/1673
402. 1673/1674
403. 1674/1675
404. 1675/1676
405. 1676/1677
406. 1677/1678
407. 1678/1679
408. 1679/1680
409. 1680/1681
410. 1681/1682
411. 1682/1683
412. 1683/1684

413. 1684/1685
414. 1685/1686
415. 1686/1687
416. 1687/1688
417. 1688/1689
418. 1689/1690
419. 1690/1691
420. 1691/1692
421. 1692/1693
422. 1693/1694
423. 1694/1695
424. 1695/1696
425. 1696/1697
426. 1697/1698
427. 1698/1699
428. 1699/1700
429. 1700/1701
430. 1701/1702
431. 1702/1703
432. 1703/1704
433. 1704/1705
434. 1705/1706
435. 1706/1707
436. 1707/1708
437. 1708/1709
438. 1709/1710
439. 1710/1711
440. 1711/1712
441. 1712/1713
442. 1713/1714
443. 1714/1715
444. 1715/1716
445. 1716/1717
446. 1717/1718
447. 1718/1719
448. 1719/1720
449. 1720/1721
450. 1721/1722
451. 1722/1723
452. 1723/1724
453. 1724/1725
454. 1725/1726
455. 1726/1727
455. 1727/1728
457. 1728/1729
458. 1729/1730
459. 1730/1731
460. 1731/1732
461. 1732/1733
462. 1733/1734
463. 1734/1735
464. 1735/1736
465. 1736/1737
466. 1737/1738
467. 1738/1739

468. 1739/1740
469. 1740/1741
470. 1741/1742
471. 1742/1743
472. 1743/1744
473. 1744/1745
474. 1745/1746
475. 1746/1747
476. 1747/1748
477. 1748/1749
478. 1749/1750
479. 1750/1751
480. 1751/1752
481. 1752/1753
482. 1753/1754
483. 1754/1755
484. 1755/1756
485. 1756/1757
486. 1757/1758
487. 1758/1759
488. 1759/1760
489. 1760/1761
490. 1761/1762
491. 1762/1763
492. 1763/1764
493. 1764/1765
494. 1765/1766
495. 1766/1767
496. 1767/1768
497. 1768/1769
498. 1769/1770
499. 1770/1771
500. 1771/1772
501. 1772/1773
503. 1773/1774
504. 1774/1775
505. 1775/1776
506. 1776/1777
507. 1777/1778
508. 1778/1779
509. 1779/1780
509. 1780/1781
510. 1781/1782
511. 1782/1783
512. 1783/1784
513. 1784/1785
514. 1785/1786
515. 1786/1787
516. 1787/1788
517. 1788/1789
518. 1789/1790
519. 1790/1791
520. 1791/1792
521. 1792/1793
522. 1793/1794

523-692 Bijlagen tot de rekeningen van inkomsten en uitgaven.
1606-1794, met hiaten.
170 omslagen en pakken

523. 1605/1606
524. 1606-1609
525. 1609/1610
526. 1610/1611
527. 1611/1612
528. 1612/1613
529. 1613/1614
530. 1614/1615
531. 1615/1616
532. 1616/1617
533. 1617/1618
534. 1620/1621
535. 1621/1622
536. 1622/1623
537. 1623/1624
538. 1624/1625
539. 1626/1627
540. 1627/1628
541. 1631/1632
542. 1634/1635
543. 1635/1636
544. 1636/1637
545. 1639/1640
546. 1640/1641
547. 1641/1642
548. 1642/1643
549. 1643/1644
550. 1644/1645
551. 1645/1646
552. 1646/1647
553. 1647/1648
554. 1648/1649
555. 1649/1650
556. 1650/1651
557. 1651/1652
558. 1652/1653
559. 1653/1654
560. 1654/1655
561. 1655/1656
562. 1656/1657
563. 1657/1658
564. 1658/1659
565. 1659/1660
566. 1660/1661
567. 1662/1663
568. 1663/1664
569. 1664/1665
570. 1666/1667
571. 1667/1668
572. 1668/1669
573. 1669/1670

- 574. 1670/1671
- 575. 1671/1672
- 576. 1672/1673
- 577. 1673/1674
- 578. 1674/1675
- 579. 1675/1676
- 580. 1677/1678
- 581. 1679/1680
- 582. 1681/1682
- 583. 1682/1683
- 584. 1683/1684
- 585. 1684/1685
- 586. 1685/1686
- 587. 1686/1687
- 588. 1687/1688
- 589. 1688/1689
- 590. 1689/1690
- 591. 1690/1691
- 592. 1691/1692
- 593. 1692/1693
- 594. 1693/1694
- 595. 1694/1695
- 596. 1695/1696
- 597. 1696/1697
- 598. 1697/1698
- 599. 1698/1699
- 600. 1699/1700
- 601. z.j. (17^e eeuw)

NB. Deze bijlagen zijn om ons onbekende redenen uit de gewone verzameling verwijderd en in een aparte omslag bijeen gevoegd.

- 602. 1700/1701
- 603. 1701/1702
- 604. 1702/1703
- 605. 1703/1704
- 606. 1704/1705
- 607. 1705/1706
- 608. 1706/1707
- 609. 1707/1708
- 610. 1708/1709
- 611. 1709/1710
- 612. 1713/1714
- 613. 1714/1715
- 614. 1715/1716
- 615. 1716/1717
- 616. 1717/1718
- 617. 1718/1719
- 618. 1719/1720
- 619. 1720/1721
- 620. 1721/1722
- 621. 1722/1723
- 622. 1723/1724
- 623. 1724/1725
- 624. 1725/1726
- 625. 1726/1727
- 626. 1727/1728

627. 1728/1729
628. 1729/1730
629. 1730/1731
630. 1731/1732
631. 1732/1733
632. 1733/1734
633. 1734/1735
634. 1735/1736
635. 1736/1737
636. 1737/1738
637. 1738/1739
638. 1739/1740
639. 1740/1741
640. 1741/1742
641. 1742/1743
642. 1743/1744
643. 1744/1745
644. 1745/1746
645. 1746/1747
646. 1747/1748
647. 1748/1749
648. 1749/1750
649. 1750/1751
650. 1751/1752
651. 1752/1753
652. 1753/1754
653. 1754/1755
654. 1755/1756
655. 1756/1757
656. 1757/1758
657. 1758/1759
658. 1759/1760
659. 1760/1761
660. 1761/1762
661. 1762/1763
662. 1763/1764
663. 1764/1765
664. 1765/1766
665. 1766/1767
666. 1767/1768
667. 1768/1769
668. 1769/1770
669. 1770/1771
670. 1771/1772
671. 1772/1773
672. 1773/1774
673. 1774/1775
674. 1775/1776
675. 1776/1777
676. 1777/1778
677. 1778/1779
678. 1779/1780
679. 1780/1781
680. 1781/1782
681. 1782/1783

682. 1783/1784
683. 1784/1785
684. 1785/1786
685. 1786/1878
686. 1787/1788
687. 1788/1789
688. 1789/1790
689. 1790/1791
690. 1791/1792
691. 1792/1793
692. 1793/1794

693-827 Rekeningen van inkomsten en uitgaven over verpachting en gebruik van de St. Jorislanden, stadswallen, verdedigingswerken en vesten. 1651-1794, met hiaten. 114 katernen.

693. 1651/1652
694. 1652/1653
695. 1653/1654
696. 1654/1655
697. 1655/1656
698. 1656/1657
699. 1657/1658
700. 1658/1659
701. 1662
702. 1665
703. 1666
704. 1667
705. 1668
706. 1669
707. 1670
708. 1672
709. 1673
710. 1674
711. 1675
712. 1676
713. 1677
714. 1678
715. 1679
716. 1680
717. 1681
718. 1682
719. 1683
720. 1684
721. 1685
722. 1686
723. 1687
724. 1688
725. 1689
726. 1690
727. 1691
728. 1692
729. 1693
730. 1694

731. 1695
732. 1696
733. 1697
734. 1698
735. 1699
736. 1700
737. 1701
738. 1702
739. 1703
740. 1704
741. 1705
742. 1706
743. 1707
744. 1708
745. 1709
746. 1710
747. 1711
748. 1712
749. 1713
750. 1714
751. 1715
752. 1716
753. 1717
754. 1718
755. 1719
756. 1720
757. 1721
758. 1722
759. 1723
760. 1724
761. 1725
762. 1726
763. 1727
764. 1728
765. 1729
766. 1730
767. 1731
768. 1732
769. 1733
770. 1734
771. 1735
772. 1736
773. 1737
774. 1738
775. 1739
776. 1740
777. 1741
778. 1742
779. 1743
780. 1744
781. 1745
782. 1746
783. 1747
784. 1749
785. 1750

786. 1751
787. 1752
788. 1753
789. 1754
790. 1755
791. 1756
792. 1757
793. 1758
794. 1759
795. 1760
796. 1761
797. 1762
798. 1763
799. 1764
800. 1765
801. 1766
802. 1767
803. 1768
804. 1769
805. 1770
806. 1771
807. 1772
808. 1773
809. 1774
810. 1775
811. 1776
812. 1777
813. 1778
814. 1779
815. 1780
816. 1781
817. 1782
818. 1783
819. 1784
820. 1785
821. 1788
822. 1789
823. 1790
824. 1791
825. 1792
826. 1793
827. 1794

828. Bijlagen tot de rekeningen van inkomsten en uitgaven over verpachting en gebruik van de St. Jorislanden, stadswallen, vesten en verdedigingswerken. 1713,1731-1795.
1 pak.

Stedelijke gebouwen

829. Akte, waarin Philips de Stoute, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, toestemming verleent om de tijdens vroegere ongeregelheden dichtgemetselde stadspoort weer open te stellen.
1389.
1 charter.

830. Akte houdende verzoek tot het wederopbouwen van de stadsverdedigingswerken met wallen en poorten, die door aanhoudende oorlogen waren verwoest.
1581.
1 charter.
831. Bestek voor de bouw van de schepenkamer.
1622.
1 stuk.
832. Stukken over het plegen van onderhoud aan en de verbouw van stadspoorten.
1647-1791, met hiaten.
1 omslag.
833. Bestek voor de bouw van de stadsturfschuur.
1758.
1 katern.
834. Stukken over het verrichten van reparaties aan het stadhuis.
1764-1792, met hiaten.
1 omslag.
835. Concept van het bestek voor de verbouw van het wachthuis.
z.j. (18^e eeuw).
1 katern.

Stedelijke functionarissen

836. Akte, waarbij Gwijde van Dampierre, graaf van Vlaanderen, aan de schepenen van de Moere toestemming verleent om overleg te plegen met het bestuur van de stad over zaken dat bestuur betreffende.
1279 juni 3.
1 charter.
837. Akte, waarbij Lodewijk, graaf van Vlaanderen, bekend maakt, dat alleen iemand, die het burgerrecht van Aardenburg bezit, lid kan worden van de magistraat van Aardenburg.
1325 april 13.
1 charter.
838. Akte, waarbij Philips de Stoute, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, het aantal schepenen terugbrengt van 13 naar 7 wegens de achteruitgang van Aardenburg.
1403 april.
1 charter.
839. Akte, waarbij Philips de Goede, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, beveelt dat degenen die in Aardenburg de wet vermaken en de rekeningen afhoren genoeg moeten nemen met de daarvoor vastgestelde vergoeding.
1421.
1 charter.

840. Akte, waarbij Philips de Goede, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, bepaalt dat het stadsbestuur van Aardenburg zal bestaan uit een burgemeester "van den corpse", zeven schepenen, een tweede burgemeester en twee trossiers.
1428 september 2.
1 charter.
841. Akte, waarbij de graaf van Vlaanderen kennisgeving doet dat de magistraat van Aardenburg voortaan zal bestaan uit twee burgemeesters en negen schepenen.
1428 september 22.
1 charter.
842. Vidimi van de hand van Willem, abt van de Sint Baaf te Gent, van de akte waarbij Phips de Goede, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, bepaalt dat het stadsbestuur van Aardenburg zal bestaan uit één burgemeester "van den Corpse", zeven schepenen, een tweede burgemeester en twee trossiers.
1428 oktober 26.
2 charters.
843. Akte, waarbij de raadsheren van Philips, graaf van Vlaanderen, uitspraak doen over het gedrag van burgemeester P. Scaec en over de handhaving van de rechten van de schepenbank te Aardenburg.
1447 juli 14.
1 charter.
844. Akte, gepasseerd voor notaris L. van Guerle te Doornik, waarbij een geschil tussen de baljuw en de schepenen wordt bijgelegd, ontstaan over het aanstellen van een stadhouder als de baljuw afwezig is.
1507 oktober 25.
1 charter.
845. Akte, waarbij Ghijsbrecht Brandt benoemd wordt tot ontvanger van de geestelijke goederen in Aardenburg en Aardenburg Ambacht door de magistraat Van Brugge en de magistraat van het Vrije van Sluis.
1581 januari 17.
1 charter.
846. Akte, waarbij Frans, hertog van Anjou, Willem van Oranje machtigt om te voorzien in de vacatures ontstaan door het jaarlijks aftreden van de wereldlijke en geestelijke functionarissen te Aardenburg.
1582 augustus 16.
1 charter.
847. Stukken over de benoeming van burgemeesters en schepenen.
1607-1773, met hiaten.
1 pak.
848. Besluiten van het stadsbestuur tot het geven van opdrachten en instructies aan leden van de magistraat en aan ambtenaren.
1609-1790, met hiaten.
1 pak.

849. Afschriften van besluiten van de Staten-Generaal tot aanwijzing van commissieleden voor de benoeming van burgemeesters en schepenen in Staats-Vlaanderen.
1608-1703, met hiaten.
1 omslag.
850. Lijsten van notabelen waaruit kandidaten voor het burgemeesters- en schepenenambt worden gekozen en staten van het aantal uitgebrachte stemmen.
1612-1729, met hiaten.
1 pak.
851. Akte, waarbij de deurwaarder van de rekenkamer van de Staten-Generaal als gemachtigde uitspraak doet in de zaak tussen Aardenburg en de stadhouder van het Vrije van Sluis over het salaris van deze stadhouder.
1650 juni 18.
1 charter.
852. Akte, waarbij de Staten Generaal der Verenigde Nederlanden de ordonnantie van 1428 van hertog Philips van Bourgondië bevestigen, waarin het aantal burgemeesters en schepenen, namelijk 2 burgemeester en 8 schepenen, is geregeld voor de stad Aardenburg.
1651 juli 16.
1 charter.
853. Lijsten van personen, die de vereiste eden hebben afgelegd voor poorter, burgemeester, schepenen en stedelijk personeel, met formulieren van de desbetreffende eden.
1660-1788, met hiaten.
1 omslag.
854. Reglement voor de behandeling van kleine zaken.
1700.
1 stuk.
855. Besluit van burgemeesters en schepenen tot het vaststellen van de ordonnantie op het betalen van boeten wegens het verzuimen van uitgeschreven vergaderingen, met lijst van betaalde boeten.
1755.
2 stukken.
856. Verordening op de bezoldiging van baljuw, burgemeesters, schepenen, griffiers, procureurs, boden en cipers.
1769.
1 omslag.
857. Staten van aan leden van het stadsbestuur betaalde leges wegens door hen verrichte werkzaamheden.
1771-1773.
1 katerntje.
858. Instructie voor de baljuw.
z.j. (tweede helft 18^e eeuw)
1 katern.

Personeelsaangelegenheden

859. Akte van verpachting door baljuw, burgemeester en schepenen van het ambt van havenmeester.
1622-1627.
1 stuk.
860. Brief over de aanstelling van de ontvanger der stadsaccijnzen en van de Sint Jorislanden.
1654.
1 stuk.
861. Reglement voor de sluiswachter van de sluis, gelegen in de Halve Maan.
ca. 1660.
1 katern en 1 stuk.
862. Lijsten met overzicht van de salarissen van bestuurders, officieren, boden en leden van de weeskamer.
1665, 1666.
2 katernen.
863. Reglement voor de beheerders van de stadswijnkelder, met wijzigingen.
1672, 1676-1678.
2 stukken.
864. Stukken over de aanwijzing van P. Robbrechtsen als stadsthesaurier en de regeling van betaling van de schulden der stad tijdens diens thesaurierschap.
1674-1705.
1 omslag.
865. Reglement op het kosters-, schoolmeesters en voorlezersambt.
1709.
1 stuk.
866. Lijsten van de bezoldiging en emolumenten verbonden aan het ambt van bode.
1709, z.j. (18de eeuw)
1 omslag.
867. Akten van verpachting van het ambt van stokhouder of vendumeester van de stad.
1712-1796.
1 pak.
866. Voorwaarden voor de verpachting van het ambt van stadsomroeper.
1730-1796, met hiaten.
1 omslag.
869. Stukken over de benoeming van en het verlenen van ontslag aan E. Gisquiers, bode en begrafenisdienaar.
1732, 1742, 1782.
4 stukken.
870. Reglementen voor de thesaurier van de stad.

- 1741,1742.
2 katernen.
871. Rekening van de stadsomroeper over zijn werkzaamheden, gedaan voor de stad.
1792,1793.
1 stuk.
872. Reglement voor de schutter van runderen en schapen.
z.j. (eind 17de eeuw).
2 katernen.

Stedelijke belastingen en heffingen

1. Grondboekhouding

Omlopers, registers waarin de eigenaars en de grootte van hun onroerend goed werd aangetekend, als grondslag voor de heffing van het geschot.

873. Kopie van de ommeloper van de Stad Aardenburg.
1459.
1 deel.
NB. Met aantekening van de archivaris **G.P. de Roos**, 19de eeuw; deze aantekeningen zijn tussengevoegd. De originele datum die staat aangegeven op de ommeloper is doorgekrast en veranderd in 1559.
874. Ommeloper van de Stad Aardenburg, binnen de vesten.
z.j. (vermoedelijk 1459 of 1559).
1 katern.
NB. De originele datum die staat aangegeven op de ommeloper is doorgekrast en veranderd in 1559.
875. Ommeloper van de watering van Lapscheure.
1495.
1 deel.
876. Ommeloper van percelen grond in eigendom van de Onze-Lieve-Vrouwekerk.
1495.
1 deel.
NB. Bevat ook aantekeningen na 1495.
877. Ommelopers van de Oudemanspolder
1527,1604.
3 katernen.
878. Ommeloper van de watering van Gaternesse.
1551.
3 katernen.
NB. De voormalige watering Oude Yvene is opgenomen in deze omloper.
879. Ommelopers van de Nieuwenhovenspolder.
1554 (kopie), 1618.
2 katernen
880. Uittreksel uit de ommeloper van de Beoosteredepolder bezuiden Sint-Kruis.
1562.

- 1 katern.
881. Ommeloper van de Sint Lievenspolder, gelegen in de parochie van Sint-Margriet en Sint Jan in Eremo (Vlaanderen).
1564,1568.
1 deel.
NB. Bevat ook lijst van de ingelanden van 1564 en 1565. Laatste aantekeningen in de ommeloper van 1631.
882. Fragmenten van de overloper van de watering Bewester Eede uit 1483.
z.j ,16de eeuw
3 katernen.
NB. Met aantekening dat het origineel in het rijksarchief in Brugge verblijft.
883. Uittreksels uit de ommelopers over kerkelijke goederen behorend tot de Mariakerk, gelegen in Aardenburg.
16de eeuw.
1 katern en 1 stuk.
884. Ommelopers van een gedeelte van de Jonkvrouwspolder.
1614, 1618.
2 katernen
885. Kopie van de ommeloper van de Barbarapolder (1611).
1617,1659
1 stuk.
886. Verhoofdingen van de Grevenijnghe en Cleen Reygarsvliet.

1. Kopie van een kleine verhoofding (1602, 1603)
1619, 1620
2. Kleine verhoofding, 1663
3. Grote verhoofding, 1663
1 band
887. Ommeloper van de Sint Annapolder.
1623.
1 katern.
888. Kopie van de ommeloper van de Cleefschenpolder uit 1568.
1639.
1 katern.
889. Uittreksel uit de ommeloper van de watering van Bewester Eede en Beoster Eede benoorden Aardenburg over de kerkelijke eigendommen en armegoederen in Aardenburg.
1647.
1 katern.
- 890 . Ommelopers van percelen grond in het schependom van Aardenburg.
1649,1652.
1 deeltje en 1 stuk.
- 891 . Ommeloper van de Versantpolder.
1659
2 stukken

- 892 . Afschrift van de ommeloper van de Pieter de Roodenspolder (1617).
1659.
2 stukken.
- 893 Afschrift van de ommelopers van de Heerenpolder, Steenenpolder, Pieter Roodenpolders, Barbarapolder, Paradijspolder, Cleefschen Polder en Versantpolder (1569-1634).
1659.
1 deel
- 894 . Ommeloper van Bewester Eede.
1661.
1 deeltje.
895. Verhoofding van de Jonkvrouwepolder, Oudemanspolder, Vrije Polder, Passegeulepolder, Hals van de Passegeulepolder, St. Margrietpolder, St. Jorispolder, Diercksteenepolder, Cruyspolder, St. Lievenspolder, Jeronimuspolder, Roeselaerpolder, percelen grond tussen de dammen.
1666.
1 deel.
896. Korte verhoofding van alle percelen grond in het schependom Aardenburg. Lijsten van eigenaren van percelen grond rondom Aardenbrug met vermelding van de perceelsgrootte.
1671.
3 katernen.
897. Kopie van de ommeloper van de Oranjepolder uit 1618 en van de verhoofding(1697) 1679,1709.
1 deel.
NB. Bevat tekeningen
898. Ommeloper van de Beoster Eedepolder.
1690.
1 deel.
899. Ommeloper van de Papepolder ten noorden van Middelburg in Vlaanderen: van de "Praetpolder" voor zover op grondgebied van de Zeven Verenigde Nederlanden en van het schependom Aardenburg.
1690-1719.
1 band.
900. Ommeloper van de Adornispolder.
z.j., 17de eeuw.
1 katern.
901. Kopie van ommelopers van de Paradijspolder (1568, 1624) .
z.j., 17de eeuw
1 stuk.
902. Uittreksel uit de ommeloper van ca. 1475 over percelen grond in eigendom van Cornelis de Winter en van verschillende kerken uit Aardenburg.
z.j., 17de eeuw.
1 katern.
903. Stukken met meting van de grootte der percelen in de stad en schependom van Aardenburg, bestemd voor de belastingheffing.
1703,1715

- 1 omslag
904. Ommeloper van de polder Bewester Eede benoorden de St. Pietersdijk, 40-46^e begin. 1703.
1 band.
905. Ommelopers van de St. Anna polder, Robbemoreelpolder en de Gouverneurspolder. 1730 (kopie).
1 deel.
906. Ommeloper van de Beoster Eede polder. 1778.
1 deel.
NB. Achterin afschriften van overeenkomsten bedijkingsoctrooi, visrechten suaties en tienden.
907. Ommeloper van de polder Bewester Eede benoorden de St. Pietersdijk, 40-46^e begin, (1651, 1659)
18de eeuw, met aantekeningen tot 1828.
1 band.

2. Heffing van accijnzen

- 908-924 Kohieren van de verpachting van de stadsaccijnzen 1605-1795.
17 pakken
908. 1605-1615
909. 1615-1625
910. 1625-1634
911. 1634-1642
912. 1642-1649
913. 1649-1658
914. 1658-1666
915. 1666-1674
916. 1674-1684
917. 1684-1690
918. 1690-1703
919. 1703-1718
920. 1739-1745
921. 1745-1753
922. 1753-1768
923. 1768-1780
924. 1780-1795
- 925-934. Rekeningen van ontvangsten en uitgaven over de stadsaccijnzen en de verpachting van de stadsimposten. 1609-1795.
11 pakken.
925. 1609-1654
926. 1655-1679
927. 1680-1699
928. 1699-1719
929. 1719-1729
930. 1729-1742
931. 1742-1754
932. 1654-1769

933. 1770-1782
934. 1782-1795
935. Rekening van inkomsten en uitgaven inzake de verpachting van de stadsimposten.
1611-1621.
1 omslag.
- 936-938. Voorwaarden voor de verpachting van de stedelijke accijnzen.
1621-1739, met hiaten.
3 pakken.
936. 1621-1711
937. 1718-1732
938. 1732-1739
- 939,940. Registers van ontvangsten van de stadsaccijnzen.
1633-1817, met hiaten.
2 delen.
939. 1633-1637
940. 1647-1794(1795-1817)
NB. Met geschiedkundige aantekeningen, 1877
941. Rekesten van de uitbaters van het Schuttershof tot vermindering van het bedrag aan accijns dat op drank geheven moet worden.
1634,1638,1640,1658, z.j.
7 stukken.
942. Voorwaarden voor de verpachting van de cijns op de oude stadswatergang tussen de Westpoort en de Stenen Brug, de Ankerstraat en een deel van de Noordstraat.
1644,1710,1742.
3 stukken.
943. Notities over de inning van bedragen aan accijnzen, imposten en belastingen die van stadswegen verplicht zijn.
1677-1752, met hiaten.
1 omslag.
944. Akten van peiling van de voorraden wijn, brandewijn en ander gedistilleerd bij de verkopers van deze producten ten behoeve van de accijnsheffing.
1677-1794, met hiaten.
1 pak.
945. Akten van peiling van de voorraden meel bij de meelverkopers ten behoeve van de heffing van accijns.
1680-1788, met hiaten.
1 omslag.
946. Akten van peiling van de voorraden bier bij de verkopers van deze producten ten behoeve van de heffing van accijns.
1684-1794, met hiaten.
1 omslag.
947. Lijsten van stadspachten en accijnzen.
1694,1695.
2 stukken.
NB. Beschadigd en door schimmel aangetast.

948. Akten van peiling van de voorraden zout, zeep en azijn bij de kruideniers ten behoeve van de heffing van accijns.
1701-1780, met hiaten,
1 omslag.
949. Akten van peiling van de voorraden tabak bij de tabakverkopers ten behoeve van de heffing van accijns.
1716-1754, met hiaten.
1 omslag.

3. Personele belastingen

- 950-952. Lijsten van inwoners die zullen worden aangeslagen in de personele belasting.
1710-1766
3 pakken.
950. 1710-1724
951. 1725-1740
952. 1741-1766
953. Akte waarin de Staten Generaal octrooi en autorisatie geven aan de stad Aardenburg om een personele belasting te heffen op burgers, kooplieden en winkeliers in het bijzonder om de hoge kosten te bestrijden die ontstaan zijn door het heropenen van de haven.
1720.
1 charter
- 954-1007. Rekeningen van inkomsten en uitgaven over de inning van de personele burgerbelasting, ingesteld bij speciale resolutie van de Staten-Generaal in 1735.
1735-1797 (met hiaten)
53 katernen, delen en omslagen.
954. 1735,1736
955. 1736,1737
956. 1737,1738
957. 1739-1741
958. 1742
959. 1743
960. 1744
961. 1745
962. 1746
963. 1747
964. 1748,1749
965. 1750
966. 1751
967. 1752
NB. Slecht leesbaar door vochtschade
968. 1753
969. 1754
970. 1755
971. 1756
972. 1757
973. 1758
974. 1759
975. 1760
976. 1761
977. 1762

978. 1763
 979. 1764
 980. 1765
 981. 1766
 982. 1767
 983. 1768
 984. 1769
 985. 1770
 986. 1771
 987. 1772
 988. 1773
 989. 1774
 990. 1775
 991. 1777
 992. 1778
 993. 1779
 994. 1780,1781
 995. 1782
 996. 1783
 997. 1784
 998. 1785
 999. 1786
 1000. 1787
 1001. 1788
 1002. 1789
 1003. 1790
 1004. 1791
 1005. 1792
 1006. 1793,1794
 1007. 1796,1797

1008-1022. Bijlagen tot de rekeningen van inkomsten en uitgaven over de inning van personele burgerbelasting.
 1700-1796, met hiaten.
 15 omslagen.

1008. 1700
 1009. 1708-1724
 1010. 1735-1737
 1011. 1738-1741
 1012. 1742-1744
 1013. 1745-1749
 1014. 1749-1752
 1015. 1752-1755
 1016. 1755-1758
 1017. 1758-1760
 1018. 1760-1763
 1019. 1782-1784
 1020. 1785-1788
 1021. 1789-1791
 1022. 1793-1796

4. Hoofdelijke omslag

1023. Lijsten van inwoners met vermelding van de geschatte bedragen aan hoofdelijke omslag die ze moeten betalen.
 1683,1768-1795.
 1 pak.

- 1024-1041. Rekeningen van inkomsten en uitgaven van de hoofdelijke omslag.
1700-1791, met hiaten
18 katernen.
1024. 1700,1701
1025. 1708
1026. 1709
1027. 1710
1028. 1711
1029. 1712
1030. 1713
1031. 1714
1032. 1715
1033. 1716
1034. 1717
1035. 1718
1036. 1719
1037. 1720
1038. 1721
1039. 1722
1040. 1723
1041. 1724

Overige zaken over belastingen en retributies

1042. Akte waarbij Ferrand van Portugal en Johanna van Constantinopel de inwoners van Aardenburg vrij stellen van de belasting op huizen.
1230.
1 charter.
1043. Vidimus van Willem, abt van de Sint Baafs te Gent van de akte van Ferrand van Portugal en Johanna van Constantinopel (1231), waarbij zij de inwoners van Aardenburg, waarbij zij de inwoners van Aardenburg vrijstellen van de belasting op de huizen.
1422.
1 charter
1044. Akte waarbij Filips de Goede, graaf van Vlaanderen en hertog van Bourgondië, de heffing van de stedelijke accijnzen van Aardenburg met zes jaar verlengt.
1439.
1 charter
1045. Stukken over het verzoek van de stad Aardenburg om vrijstelling van de belastingen en de toestemming van Karel de Stoute, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen om de stad 15 jaar vrijdom van belasting te verlenen.
1469.
2 charters.
1046. Akte waarbij Filips de Schoone, koning van Castilië, de stad Aardenburg 4 jaar vrijdom van belasting verleent, wegens de slechte economische toestand waarin de stad zich bevindt (o.m. door het teruglopen van de bedevaarten).
1505.
1 charter.

Openbare orde

1047. Akte houdende de bepaling, uitgevaardigd door Boudewijn IX, graaf van Vlaanderen, dat zij die zich in Aardenburg vestigen, het burgerrecht zullen genieten.
1201.
1 charter.
1048. Akte houdende verklaring van burgemeesters en schepenen, dat A. de Weerdt, inwoner van Eekloo een eerbaar en respectabel man is.
1551.
1 stuk.
1049. Lijsten van personen, die de poorterseed hebben afgelegd.
1610-1788, met hiaten.
1 omslag.
1050. Akten van voor het stadsbestuur voltrokken huwelijken.
1623-1789, met hiaten.
1 pak.
1051. Lijsten van de in Aardenburg woonachtige bevolking.
1689-1792, met hiaten.
1 omslag.
1052. Lijst van de in Aardenburg wonende burgers, die worden aangeslagen in de kosten van salaris van de klapperlieden.
1698.
1 stuk.
1053. Ordonnantie op de algemeen plaatselijk geldende regels voor de burgerij.
1723.
1 katern.
1054. Lijst van de in de stad en schependom staande huizen.
1746.
1 katern.

Openbare gezondheid

1055. Rekeningen van inkomsten en uitgaven voor het begraven van lijken in en om de kerk, met lijsten van de begravenen.
1646-1730, met hiaten.
1 pak.
1056. Ordonnantie tot het treffen van maatregelen tegen verspreiding van de pest.
c. 1666.
1 stuk.
1057. Akte van verdeling van de kosten onder meerdere ingezetenen wegens het lozen van water over de bleekvelden en weiden binnen de stad.
1677.
1 stuk.
1058. Reglementen voor de stadskeurmeester van vis.

1685,1699.
1 stuk.

Openbare veiligheid

1059. Akte, waarin de graaf van Vlaanderen toestemming verleent aan het stadsbestuur om voorschriften uit te vaardigen voor het dekken van de huizen met lood, leien en pannen, zoals in Brugge gebruikelijk is, ter voorkoming van brandgevaar.
1232.
1 charter.
1060. Lijsten van woningen (en ingezetenen), waarin brandemmers aanwezig zijn.
1681,1702,1705,1733,1740,1772,1793, z.j.
1 omslag.
1061. Stukken over de aanschaf van een brandspuit.
1776, 1777.
8 stukken.
1062. Ordonnanties op de brandweer.
z.j.
2 stukken.
NB. Zwaar beschadigd.

Waterstaatsaangelegenheden

1063. Akte, waarin de Graaf van Vlaanderen bij vernieuwing toestemming verleent aan Gwijde van Dampierre om de Ee tussen Aardenburg en Slependamme te verbreden en aan weerszijde van dijken te voorzien.
1337.
1 charter.
1064. Akte, waarin schepenen van het Brugse Vrije akkoord gaan met de schikking tussen de stad Aardenburg en de Watering van Beooster en Bewester Eede over het onderhoud van de Gente Leie tot aan de zee.
1402.
1 charter.
1065. Vidimus van de akte, waarin de Graaf van Vlaanderen de stad Aardenburg vergunning verleent om de Ee tot aan de zee te verbreden.
1436.
1 charter.
1066. Akte, waarin het stadsbestuur toestemming geeft tot het bedijken van de polders Bewesten- en Beoosten Eede en tot het beschikbaar stellen van 300 pond Vlaams voor de bedijking van de kerkelanden van Onze Lieve Vrouwekerk te Aardenburg.
1611.
1 charter.
1067. Stukken over het heffen van baken- of tonnégeld voor de vaart naar Aardenburg over het Zwin via Sluis.
1613-1727, met hiaten.
1 omslag.
1068. Stukken over de bedijking van de Oranjepolder.
1614-1651.

1 band.

NB. Bevat ook gegevens over de keur van de polder, ordonnantie van de wacht en ommeloper.

1069. Bestekken voor het herstellen van de St. Pietersdijk en de Eedijk.
1615, 1649.
1 omslag.
1070. Stukken over de bedijking van de schorren van Gaternesse tot Oranjepolder.
1618-1637
1 omslag.
1071. Lijsten met overzichten van de grootte van de polders, de uitgevoerde bedijkingen en uittreksel van een ommeloper van de polder benoorden Aardenburg.
1620.
1 deel.
1072. Stukken over het afsluiten van de overeenkomst tussen het bestuur van Stampershoucke (bij Damme), de magistraat en de ontvanger van geestelijke goederen van Aardenburg over de afwatering van de Stampershoucke door de hoofdwatgang van Onse Vrouwelanden.
1629.
3 stukken.
1073. Akte waarbij de Staten-Generaal octrooi verlenen aan P. Pieterssen van Gulia (alias Stamper) om het schor gelegen tussen de stad Oostburg en het fort Scherpbier in te polderen.
1633.
1 charter
1074. Stukken over de bedijking van de Prins Willempolder
1650-1651.
3 stukken en 1 katern.
1075. Uitspraak over de beslechting van de geschillen over de inpoldering van de schorren van Bewester-Eede.
1651.
1 deel.
1076. Stukken over de bedijking van de Beooster Eede polder.
1650-1655.
1 pak.
1077. Stukken over de bedijking van de Boompolder.
1657-1659.
1 omslag.
1078. Verslagen van vergaderingen van de hoofdgecommitteerden van de bedijking van de Boompolder.
1657, 1658.
8 stukken.
1079. Stukken over de bepaling van eigendommen en eigenaren in de Steenhovenpolder en over de doorsteking van de dijk van deze polder in 1672.
1658, 1672.
1 katern en 1 stuk.

1080. Akte waarbij de Staten-Generaal aan de Wulpenpolder en Van der Lingenspolder verlenging van octrooi verlenen.
1683.
1 charter.
1081. Akte waarbij de Staten-Generaal verklaren dat de Wulpenpolder uitstel van betaling van belastingen verkrijgt voor de periode van 5 jaar.
1689.
1 charter.
1082. Akte waarbij de Staten Generaal verklaren dat de Wulpenpolder en de Van der Lingenspolder uitstel van betaling van belasting verkrijgen voor de tijd van twaalf jaar, verband houdend met de slechte staat waarin de polders zich bevinden.
1694.
1 charter.
1083. Akte waarbij de Staten Generaal verklaren dat de eigenaren van de Groot- en Klein Baarsandse polder en de Elisabethpolder een gedeelte van de Elisabethpolder mogen herdijken.
1698.
1 charter.
1084. Stukken over het bedijken van overstroomde percelen grond in Lapscheure en Heyle.
1700.
1 katern.
1085. Afschrift van de overeenkomst uit 1556 tussen Burgemeesters en Schepenen van het Vrije van Sluis en de ingelanden van de Loodijkpolder over de verkaveling van de nieuwe ingedijkte Loodijkpolder.
z.j. ,17de eeuw.
1 katern.
1086. Afschrift van akte uit 1539 over de verdeling van de kosten van de watering van Gaternesse.
z.j. 17^e eeuw.
1 katern.
1087. Stukken over het opmeten van de achtste, negende en tiende kavel van de Isabellapolder.
1737.
1 katern en 1 stuk.

Verkeer en vervoer

1088. Stukken over het treffen van maatregelen tegen vreemde schippers ter bescherming van de leden van het schippersgilde.
1615,1630,1650.
6 stukken.
1089. Stukken over het bouwen van en plegen van onderhoud aan bruggen.
1619-1789, met hiaten.
1 omslag.
1090. Bestekken en voorwaarden voor het schoonhouden van de straten.
1626-1794, met hiaten.

- 1 omslag.
1091. Bestekken voor de aanleg en herstel van haven, kaden, straten, riolen, watergangen en waterpassen.
1627-1793, met hiaten.
1 pak.
1092. Stukken over het vervoeren van militairen per beurtschip.
1634,1635,1637,1640,1655.
6 stukken.
1093. Rekening van inkomsten en uitgaven voor de reparatie van de straat tussen Sassenhoek en de St. Jansbrug tot in de Weststraat.
1649.
1 katern.
1094. Stukken over het benutten van de mogelijkheden om de haven open te houden zonder sas, ondanks de plaatsvindende inpolderingen.
1647-1688, met hiaten.
1 omslag.
1095. Stukken over het beslechten van het geschil tussen de magistraat van Aardenburg, de Polder Beooster Eede en de sluismeesters van de polder Slependamme over het sluiten van de Eekloose Watergang.
1651-1659.
1 pak.
1096. Stukken over de uitvoering van de beurtvaart op Middelburg.
1661,1665.
2 stukken.
1097. Stukken over het afwisselend sluiten en weer openen van de haven.
1689-1721, met hiaten.
1 pak.
1098. Afschriften van stukken over de aanleg van verbindingen van Aardenburg met de zee.
z.j., (17^e en 18^e eeuw).
1 omslag.
NB. Betreft afschriften van stukken uit de periode 1243-1489
1099. Afschriften van stukken over de betrageling van de Eekloose watergang.
z.j., (17^e-19^e eeuw).
1 omslag.
NB. Betreft sententie van de Raad van Vlaanderen, 1406
1100. Reglement voor de beurtschipper op Middelburg.
1700.
2 stukken.
- 1101-1119. Rekeningen van inkomsten en uitgaven over het herstel van de haven.
1705,1722-1740.
19 katernen.
1101. 1705
1102. 1722
1103. 1723
1104. 1724
1105. 1725

1106. 1726
 1107. 1727
 1108. 1728
 1109. 1729
 1110. 1730
 1111. 1731
 1112. 1732
 1113. 1733
 1114. 1734
 1115. 1735
 1116. 1736
 1117. 1737
 1118. 1738
 1119. 1739,1740

1120-1133. Bijlagen tot de rekeningen van inkomsten en uitgaven over het herstel van de haven.
 1723-1726,1728-1741.
 14 omslagen.

1120. 1723
 1121. 1724
 1122. 1725,1726
 1123. 1728
 1124. 1729,1730
 1125. 1730,1731
 1126. 1731,1732
 1127. 1732,1733
 1128. 1733,1734
 1129. 1734,1735
 1130. 1735,1736
 1131. 1736,1737
 1132. 1738,1739
 1133. 1740,1741

1134. Reglement voor de beurtvaart Dordrecht en Rotterdam.
 1725,1750.
 1 katern en 1 stuk.

1135. Stukken over de uitvoering van de beurtvaart op Dordrecht en Rotterdam.
 1734-1764, met hiaten.
 1 omslag.

1136. Rekeningen van de ontvangst aan vrachtlonen door de beurtschippers op Dordrecht en Rotterdam.
 1736-1794, met hiaten.
 1 pak.

1137. Stukken over de renovatie van de Oostsluis.
 1742,1743.
 1 omslag.

1138. Stukken over het afdammen van de haven.
 1745.
 1 omslag.

1139. Lijsten van gehouden toerbeurten door de schippers in de beurtvaart op Rotterdam.
 1754-1756.
 6 stukken.

1140. Stukken over het graven van een bermsloot en watergangen aan en in de polder Het Eiland.
1776,1777.
4 stukken en 1 katern.
1141. Stukken over de aankoop van lantaarns voor de straatverlichting.
1787,1794.
1 omslag.

Economische aangelegenheden

1142. Akte, waarin Gildolf, grutemeester van de kasselrij van Brugge en zijn broer Willem het gruterecht (= moutrecht) aan Aardenburg afstaan, met vidimus van Wilhelm, abt van St. Bavo, 1439.
1227.
2 charters.
1143. Akte, waarin Adolf, graaf van Holstein, aan de inwoners van Aardenburg het recht verleent om slechts de helft van de graantollen te betalen.
1238.
1 charter.
1144. Akte, in duplo, waarin Hendrik III, koning van Engeland, aan de inwoners van Aardenburg het recht verleent om hun koopwaar vrij in Engeland te vervoeren.
1261.
2 charters.
1145. Akte, waarin de gravin van Vlaanderen de stad Aardenburg het recht verleent om een vrije jaarmarkt van veertien dagen te houden. Met vidimus van 1427.
1268.
2 charters.
1146. Akte, waarin Gwijde van Dampierre, graaf van Vlaanderen, met zijn echtgenote, de bewoners van Slependamme en degenen, die tussen Slependamme en Aardenburg wonen, dezelfde handelsvoorrechten verlenen als de inwoners van Aardenburg. Met vidimus, 1300.
1275.
2 charters.
1147. Akte, waarin Gwijde van Dampierre, graaf van Vlaanderen, handelsvoorrechten verleent aan Spaanse en Duitse kooplieden, die Aardenburg bezoeken.
1280.
1 charter.
1148. Akte, waarin Edward I, Koning van Engeland, zijn kooplieden aanspoort om Aardenburg te bezoeken en waarin hij de stad dezelfde voorrechten verleent als de stad Brugge, uit devotie tot Onze Lieve Vrouw.
1296.
1 charter.
1149. Akte, waarin Gwijde van Dampierre, graaf van Vlaanderen, de stad bevestigt in het houden van de jaarmarkt, bestaande uit drie dagen paardenmarkt en drie dagen lakenmarkt. Met vidimus, 1427.
1299.
2 charters.
1150. Akte, waarin Gwijde van Dampierre, het wisselrecht aan de inwoners van Aardenburg verkoopt voor 1000 pond vlaams.

1299.
1 charter.
1151. Akte, waarin Robert van Bethune, graaf van Vlaanderen, de inwoners van Aardenburg een deel van het waagrecht afstaat en waarin hij de aan vreemde kooplieden verleende voorrechten vernieuwt.
1319.
1 charter.
1152. Vidimi van de akten waarin Ferrand van Portugal en Johanna van Constantinopel, graaf en gravin van Vlaanderen, de afstand van het gruterecht (= moutrecht) bevestigen.
1381,1439.
2 charters.
1153. Akte, waarin de secretaris van de Graaf van Vlaanderen verklaart dat de timmerlieden die aan de sluis van Slependamme hebben gewerkt tot hun tevredenheid hun loon hebben ontvangen.
1389.
1 charter.
1154. Akte, waarin Philips van Bourgondië, graaf van Vlaanderen, de steden en ambachten in Vlaanderen verbiedt om op woensdag markt te houden, omdat dat de marktdag van Aardenburg is.
1397.
1 charter.
1155. Akte van verpachting van het derde deel van de waag aan de stad Aardenburg door Jan de Hond, ontvanger-generaal van Vlaanderen, voor de tijd van drie jaar.
1402.
1 charter.
1156. Akte, waarin Jan zonder Vrees, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, bepaalt dat alle waren uit Aardenburg en omgeving op de waag aldaar gewogen moeten worden.
1403.
1 charter.
1157. Keur van het wolweversgilde.
1407.
1 charter.
1158. Akte houdende de beslechting van het geschil tussen het stadsbestuur en het vleeshouwersgilde over de verkoop van vlees.
1422.
2 stukken.
1159. Akte houdende tot toestemming tot het verkopen en snijden van laken in Aardenburg, op verzoek van het weversgilde.
1422.
2 stukken.
1160. Akten, waarin Philips de Goede, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen vrijgeleide verleent aan de bezoekers van de jaarmarkt te Aardenburg.
1422,1425,1426,1451,1452,1457.
6 charters.

1161. Akten, waarin Philips de Schone, aartshertog van Oostenrijk en graaf van Vlaanderen, bepaalt dat niemand, binnen een kwart mijl van de stad, herberg mag houden of dranken en etenswaren mag verkopen.
1502.
2 charters.
1162. Akte, waarin Karel V het venten en verhandelen van koopwaar op woensdagen, binnen een mijl afstand van de stad Aardenburg verbiedt.
1520.
1 charter.
1163. Akte, waarbij Karel V de oude jaarmarkt bevestigt en tevens bepaalt dat er nog eens drie dagen jaarmarkt zal worden gehouden op de maandag, dinsdag en woensdag na St. Lucasdag.
1521.
1 charter.
1164. Publicatie vanwege Karel V tegen het jagen, vissen en neerschieten van vogels op het grondgebied van Vlaanderen.
1528.
1 katern.
NB. Bevat ook afschriften van de keur van Aardenburg en de uitspraak van Lodewijk, graaf van Vlaanderen, over de bestraffing van bloedige twisten in 1330.
1165. Afschrift van het reglement op de tolheffing van de stad Aardenburg.
1590.
1 deel.
1166. Stukken over de verpachting van de stadskorenmolen.
1607-1759, met hiaten.
1 omslag.
1167. Ordonnanties op het schippersgilde, met verzoeken om vaststelling.
1609,1626.
4 stukken.
1168. Ordonnanties op het bakkersgilde.
1610-1699, met hiaten.
1 omslag.
1169. Akten van verpachting van de windkorenmolen.
1610-1759, met hiaten.
1 pak.
1170. Rekesten van het bierdragersgilde om naast het bier ook andere goederen te mogen dragen en om te voorzien in vacatures in het gilde.
ca. 1610-1720, z.j. (met hiaten).
1 omslag.
1171. Ordonnanties op het linnenweversgilde.
c. 1610.
1 katern.
1172. Lijsten van de leden van het bakkersgilde.
ca. 1610, ca. 1640.
2 stukken.

1173. Rekesten tot het oprichten, dan wel opnieuw oprichten van het timmerliedengilde.
1611,1615,1651,1691,1710, z.j.
7 stukken.
1174. "Pasteboeken van de brode", lijsten van de tarieven die voor de verkoop van brood
zijn vastgesteld.
1612-1677, met hiaten.
1 omslag
1175. Rekesten van het arbeidersgilde tot het aanvullen van het vereiste aantal leden in het
gilde wegens vertrek of overlijden van gildenbroeders.
1612-1691, met hiaten.
1 omslag.
1176. Afschriften van de ordonnanties op het kleermakersgilde, het wagenmakers en
kuipersgilde te Sluis.
1613,1635.
1 omslag.
1177. Ordonnanties op het arbeidersgilde.
1617-1706, met hiaten.
1 omslag.
1178. Ordonnanties op het lakenverkopers- en wittewaaiersgilde.
1630.
2 katernen.
1179. Stukken over het treffen van maatregelen tegen onderkruipers om het bakkersgilde
naar behoren te kunnen laten functioneren.
1633-1784, met hiaten.
1 omslag.
1180. Ordonnanties op het timmerliedengilde.
1635.
2 katernen.
1181. Rekesten van het vettewariers- en kruideniersgilde tot het treffen van maatregelen
tegen onderkruipers.
1635,1642,1648,1652,1681,1705, z.j.
1 omslag.
1182. Ordonnanties op het vettewariers- en kruideniersgilde.
1635.
1 bandje en 1 katern.
1183. Ordonnanties op het tabakverkopersgilde.
1636,1666,1675.
2 katernen en 1 bandje.
NB. bevat tevens afschriften van besluiten genomen door het stadsbestuur
het gilde betreffende.
1184. Rekeningen van inkomsten en uitgaven van het bakkersgilde.
1636-1722.
1 band.
NB. Bevat ook aantekeningen over de leden en dekens van het gilde.
1185. Rekesten van het vettewariers- en kruideniersgilde tot het mogen hanteren van de
Vlissingse maat bij de verkoop van natte waren.

- 1639,1640.
2 stukken.
1186. Rekesten van het lakenverkopers en vettewariersgilde over de handhaving van de bepalingen uit de ordonnanties.
1648,1657,1660,1670,1705, z.j.
1 omslag.
1187. Ordonnanties op het schoenmakersgilde.
1648.
1 omslag.
1188. Rekeningen van inkomsten en uitgaven van het schoenmakersgilde.
1648-1794.
1 deel.
NB. Achterin besluiten van de dekens van het gilde, 1760-1789
1189. Ordonnanties regelende de bezoldiging van de leden van het bierdragersgilde.
1649-1745, met hiaten.
1 omslag.
1190. Keur voor het taveniers- en herbergiersgilde.
z.j., ca. 1650.
1 katern.
1191. Ordonnantie voor het kleermakersgilde.
1650.
1 bandje.
NB. Bevat ook besluiten van het stadsbestuur over het laten vervaardigen van kleding alleen door leden van het gilde, 1656,1690,1698.
1192. Rekesten van het schoenmakersgilde tot het treffen van maatregelen tegen onderkruipers.
1650,1655,1660,1670.
7 stukken.
1193. Rekesten van het kleermakersgilde tot handhaving van de ordonnanties op het gilde.
1655,1657,1660,1698.
4 stukken.
1194. Rekesten van het linnenweversgilde tot het treffen van maatregelen tegen verkoop van linnen in strijd met de ordonnanties.
1660,1674,1675,1684, z.j.
1 omslag.
1195. Rekeningen van inkomsten en uitgaven van het tabakverkopersgilde.
1666-1721.
1 band.
1196. Lijst van de broeders in het gilde van timmerlieden, metselaars en kuipers.
ca. 1670, ca. 1690.
2 stukken.
1197. Lijsten van broeders in het vettewariers- en kruideniersgilde.
1671,1783.
2 stukken.
1198. Lijst van broeders in het tabakverkopersgilde.

1690.
1 stuk.
1199. Stukken over de inventarisatie van gebruikte maten en gewichten in de stad.
1698-1788, met hiaten.
1 omslag.
1200. Reglement op het pontgeld van de vis.
1700.
1 stuk.
1201. Reglementen op de koopmansbode op Brugge.
1700,1790.
2 stukken en 2 katernen.
1202. Lijsten van de vrachtlonen voor de beurtschippers op Middelburg, Vlissingen en Rotterdam.
1702,1720,1727,1779.
2 katerntjes en 2 stukken.
1203. Rekeningen van inkomsten en uitgaven van het lakensnijdersgilde.
1706-1794.
1 band.
1204. Afschriften van besluiten van het stadsbestuur tot bepaling van de broodprijs.
1709-1784, met hiaten.
1 omslag.
1205. Rekeningen van inkomsten en uitgaven van het kleersmakersgilde.
1714-1782.
1 deel.
NB. Achterin verklaringen over de gehouden gildeprouf van J. Tresarier en het verlot aan P. de Hond als wollenaaster werkzaam te mogen zijn.
1206. Akten van borgtocht voor de beurtschippers op Middelburg, Dordrecht, Rotterdam.
1721-1792, met hiaten.
1 omslag.
1207. Ordonnanties op het wijn- en brandewijnverkopersgilde.
1726,1766.
2 katernen en 2 stukken.
1208. Register van besluiten genomen door de dekens van het wijn- en brandewijnverkopersgilde.
1726-1793, met hiaten.
1 deel.
NB. Aan de keerzijde rekeningen van inkomsten en uitgaven, 1726-1793.
1209. Stukken over het verrichten van reparaties aan de windkorenmolen.
1736,1740, z.j.
1 omslag.
1210. Stukken over de beslechting van het geschil met het Vrije van Sluis over het visrecht in de vaart tussen Aardenburg en het Zwin.
1744.
1 pak.

1211. Lijst van stadsmaten, gewichten en ijkstempels in eigendom bij de stad, opgemaakt ten dienste van de stadsijker Pieter Vreeke.
1752.
1 stuk.
1212. Verklaring van de door de graaf van Middelburg in Vlaanderen over uitgeleende bedragen aan personen in Aardenburg-ambacht.
1753.
1 katern.
NB. Zeer slecht leesbaar door verbleking..
1213. Register van ontvangen maalloon op de stadskorenmolen.
1780-1787.
1 deel.
1214. Besluiten tot het afschaffen van het boetestelsel bij begrafenissen van gildenbroeders.
1781.
3 stukken.
1215. Reglement voor de koren- en graanmarkt.
1795.
1 stuk.

Maatschappelijke zorg

1216. Akte, verleden voor burgemeesters en schepenen, waarbij A. van Reijghersvliete al zijn goederen vermaakt aan het Sint Janshuis te Aardenburg.
1425.
1 charter.
1217. Akte, verleden voor de magistraat van Brugge, houdende de vaststelling van een minnelijke schikking tussen L.de Saghère en het bestuur van het Sint Janshuis te Aardenburg over de kosten van onderhoud van zijn zoon van.
1528.
1 charter.
1218. Akte, waarin Philips II het Sint Janshospitaal te Aardenburg voorrechten verleent met betrekking tot de verzorging van zieken.
1563.
1 charter.
1219. Stukken over vaststelling van de opbrengst van de tienden geheven op percelen grond in de Maeghespolder en Moerkerke ten laste van het Gasthuis in Aardenburg en de St. Joris Landen buiten Aardenburg.
1631-1639.
1 omslag
- 1220-1295. Rekeningen van inkomsten en uitgaven van de armmeesters van de Rooms Katholieke parochie.
1707-1791.
75 katernen en bandjes en 1 deel.
1220. 1707-1708
1221. 1708-1709
1222. 1709-1710
1223. 1710-1711
1224. 1711-1712

1225. 1712-1713
1226. 1713-1714
1227. 1714-1715
1228. 1715-1716
1229. 1716-1717
1230. 1717-1718
1231. 1718-1719
1232. 1719-1720
1233. 1720-1721
1234. 1721-1722
1235. 1722-1723
1236. 1723-1724
1237. 1724-1726
1238. 1726-1727
1239. 1727-1728
1240. 1728-1729
1241. 1729-1730
1242. 1730-1731
1243. 1731-1732
1244. 1732-1733
1245. 1733-1735
1246. 1736-1737
1247. 1737-1738
1248. 1738-1739
1249. 1739-1740
1250. 1740-1743
1251. 1743-1744
1252. 1744-1745
1253. 1745/1746
1254. 1746-1748
1255. 1748/1749
1256. 1749-1751
1257. 1751/1752
1258. 1752/1753
1259. 1753/1754
1260. 1754/1755
1261. 1755/1756
1262. 1756/1757
1263. 1757/1758
1264. 1758/1759
1265. 1759/1760
1266. 1760-1762
1267. 1762/1763
1268. 1763/1764
1269. 1764/1765
1270. 1765/1766
1271. 1766/1767
1272. 1767-1791 (1 deel)
1273. 1767/1768
1274. 1769/1769
1275. 1768/1770
1276. 1770/1771
1277. 1771/1772
1278. 1772/1773
1279. 1773/1774
1280. 1774/1775
1281. 1775/1776
1282. 1776/1777

1283. 1777/1778
 1284. 1778/1779
 1285. 1780/1781
 1286. 1781/1782
 1287. 1782/1783
 1288. 1783/1784
 1289. 1784/1785
 1290. 1785/1786
 1291. 1786/1787
 1292. 1787/1788
 1293. 1788/1789
 1294. 1789/1790
 1295. 1790/1791

1296. Lijsten van katholieke inwoners wier inkomen wordt getaxeerd voor het voldoen van de kosten van de verzorging van de Rooms-Katholieke armen.
 1709-1794, met hiaten.
 1 pak.
1297. Lijsten van de katholieke ingezetenen van de Isabellapolder, de Bewestereedepolder en Heille wier inkomen getaxeerd wordt voor het voldoen van de kosten van verzorging van de Rooms-Katholieken aldaar.
 1719-1732.
 6 stukken.
1298. Borderellen van de rekeningen van inkomsten en uitgaven van de diaconie der Waalse Gemeente.
 1729-1756, met hiaten.
 7 stukken.
1299. Borderellen van de rekeningen van inkomsten en uitgaven van de diaconie der Nederduits Gereformeerde Kerk.
 1740-1745.
 6 stukken.
1300. Instructie voor de vader en moeder in het weeshuis.
 z.j. (midden 18 eeuw)
 1 stuk.

Kerkelijke aangelegenheden

1301. Akte van overeenkomst tussen de burgemeesters van Aardenburg, J. Aelrike en J. Lemote, en de meesters klokkemakers, J. Drake en J. van Collock, over het maken van een uurwerk inde noordtoren van Onze-Lieve-Vrouwekerk te Aardenburg.
 1397 februari 10.
 1 charter.
1302. Akte, waarbij Philips de goede, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, verbiedt om pelgrims, die naar Onze Lieve Vrouw van Aardenburg komen, lastig te vallen.
 1421 mei 30.
 1 charter.
1303. Akte, waarbij kardinaal Nicolaas namens de paus verlof geeft om de mis op te dragen op een draagbaar altaar in het schepenhuis te Aardenburg.
 1434 juli 14.

- 1 charter.
1304. Akte, waarbij de kerkmeesters van Onze Lieve Vrouwekerk een jaargetijde instellen voor B. van Haelwijn.
1440 augustus 23.
1 charter.
- 1305-1314. Rekeningen van inkomsten en uitgaven van de goederen van Onze Lieve Vrouwekerk.
1523-1613, met hiaten.
10 bandjes.
1305. 1523/1524
1306. 1580/1581
1307. 1583/1584
1308. 1589/1590
1309. 1607
1310. 1609
1311. 1610
1312. 1611
1313. 1612
1314. 1613
1315. Rekening van inkomsten en uitgaven van de capellerieën gefundeerd binnen de Mariakerk.
z.j. (c. 1574).
1 bandje.
1316. Rekening van inkomsten en uitgaven over renten en pachten ten gunste van het koor van Onze Lieve Vrouwekerk.
1580/1581
1 bandje.
- 1317-1383. Rekeningen van inkomsten en uitgaven over de goederen van de St. Baafskerk, later van de Nederduits Gereformeerde Kerk.
1591-1726, met hiaten.
67 deeltjes en bandjes.
1317. 1591/1592
1318. 1594/1595
1319. 1596/1597
1320. 1613
1321. 1614
1322. 1615
1323. 1616
1324. 1617
1325. 1618
1326. 1619
1327. 1620
1328. 1621
1329. 1622
1330. 1623
1331. 1624
1332. 1625
1333. 1626

1334. 1627
1335. 1628
1336. 1629
1337. 1630
1338. 1631
1339. 1632
1340. 1633
1341. 1634
1342. 1635
1343. 1636
1344. 1637
1345. 1638
1346. 1639
1347. 1640
1348. 1641
1349. 1642
1350. 1643
1351. 1644
1352. 1645
1353. 1646
1354. 1647
1355. 1648
1356. 1649
1357. 1650
1358. 1651
1359. 1652
1360. 1653
1361. 1654
1362. 1655
1363. 1656
1364. 1657
1365. 1658
1366. 1659
1367. 1660
1368. 1661
1369. 1662
1370. 1663
1371. 1669
1372. 1670
1373. 1672
1374. 1680
1375. 1699
1376. 1714
1377. 1715
1378. 1716
1379. 1717
1380. 1718
1381. 1719
1382. 1720
1383. 1726

1384. Ligger van de goederen, eigendom van de kerk en het St. Janshuis te Aardenburg.
z.j, (eind 16^e eeuw)
2 katernen.

1385. Stukken over het beheer van geestelijke en kerkelijke goederen door het stadsbestuur.
1607-1719, met hiaten.
1 pak.
1386. Stukken over het beheer van de bezittingen in Aardenburg van de Grauwe Zusters te Brugge.
1610,1614,1620.
2 stukken en 1 katern.
1387. Stukken over het verlenen van toestemming aan wederdopers voor het houden van bijeenkomsten in de stad en voor het dragen van wapens.
1615-1665, met hiaten.
1 pak.
1388. Stukken over de beslechting van het geschil met de ontvanger van de kerkelijke goederen over de verpachting en verkoop van landen in kerkelijk bezit.
1620-1636, met hiaten.
1 omslag.
- 1389-1392. Bestekken voor herstel van en reparaties aan de St. Baafskerk en aan de woning van de predikanten.
1625-1793, met hiaten.
4 pakken.
1389. 1625-1650
1390. 1651-1700
1391. 1709-1749
1392. 1750-1793
1393. Staten van betaalde nota's, ingediend bij de ontvanger van de Nederduits Gereformeerde Gemeente, ten behoeve van het in stand houden van het kerkelijk leven.
1669-1734, met hiaten.
1 deel.
1394. Besluit tot het houden van een speciale dankdag ter gelegenheid van het verslaan van de Franse troepen.
1673.
1 stuk.
1395. Stukken over de bouw van de Waalse kerk en het onderhouden van predikanten voor deze gemeente.
1685-1794(1800), met hiaten.
1 pak.
1396. Akte van overeenstemming met het Vrije van Sluis over het voldoen van de kosten van het beroepen van predikanten voor de Nederduits Gereformeerde Gemeente en de Waalse Gemeente.
1759.
1 katern.

- 1397,1398. Rekeningen van inkomsten en uitgaven van de kerkelijke goederen van Aardenburg en Oostburg.
1731,1737.
2 delen.
1397. 1731
1398. 1737
1399. Rekening van inkomsten en uitgaven over de goederen van de St. Baafskerk, J. van der Palm, de kerk van Oostburg en van de polder Het Zuiddiep.
1771.
1 pak.
- NB. Beschadigd in 1944 door een granaatscherf.

Stads- en landsverdediging

1400. Akte, waarin Karel van Valois, broer van Philips de Schone verklaart de stad Aardenburg in bescherming te nemen na de verovering van een groot deel van Vlaanderen.
1300.
1 charter.
1401. Akte, waarin de Graaf van Vlaanderen aan de stad Aardenburg vergunning verleent om de stad te versterken onder belofte van steun aan de graaf.
1328.
1 charter.
1402. Gildenboek van het schuttersgilde Sint Sebastiaan.
1471-1595.
1 band.
NB. Bevat zaken als het octrooi van het gilde, statuten en lijsten van de gildenbroeders.
1403. Akte, waarin Karel V als graaf van Vlaanderen een nieuw octrooi verleent aan het schuttersgilde Sint Sebastiaan.
1516.
1 charter.
1404. Stukken over de afdracht aan Vlaanderen, Brabant en de Verenigde Provinciën van gedane oorlogsuitgaven en afschriften van stukken inzake de buitenlandse betrekkingen van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.
1517, 1585-1623.
1 omslag.
1405. Afschriften van door Karel V afgegeven rentebrieven voor van de stad Aardenburg verstrekte sommen geld voor de oorlogsvoering tegen Frankrijk.
1554,1555.
1 omslag.
1406. Rekening van inkomsten en uitgaven van het schuttersgilde Sint Sebastiaan.
1574-1576.
1 charter.

1407. Rekening van inkomsten en uitgaven van het schuttersgilde Onze Vrouwe Misse.
1596/98.
1 katern en 1 stuk.
1408. Staat van betalingen aan het krijgsvolk en andere oorlogslasten van de Verenigde
Nederlanden.
ca. 1596.
1 deel.
1409. Ordonnanties op de inkwartiering van krijgsvolk.
1596.
1 katern.
1410. Stukken over de inkwartiering en de voldoening van de kosten daarvan van krijgsvolk
1609-1695, met hiaten.
1 omslag.
1411. Stukken over de aanleg, het onderhoud en herstel en verbetering van de fortificaties
1613-1793, met hiaten
1 pak.
1412. Liggers van de landerijen buiten Aardenburg, in eigendom van het schuttersgilde Sint
Joris.
1617-1666, met hiaten.
1 omslag.
1413. Stukken over het functioneren van de burgerwacht.
1632-1790, z.j. (met hiaten)
1 omslag
1414. Lijsten van gildenbroeders van het handbogengilde.
1634,1645.
2 stukken.
1415. Ordonnanties op het handbooggilde
1645, z.j (midden 17^e eeuw).
3 stukken.
1416. Rollen van de manschappen van de burgerwacht.
1658, 1660, 1662, 1664-1668, 1671, 1672, 1675, 1716, 1726, 1729, 1777, 1793.
1 omslag.
1417. Ordonnanties op de burgerwacht.
1658,1659,1661,1666,1691,1723, z.j
1 omslag.
1418. Akten houdende toestemming van de Staten-Generaal tot verlenging van het octrooi
tot inning van de inkomsten uit het Sint Jorisingilde.
1683,1696,1711,1726,1742,1756,1776.
7 charters.
1419. Akten waarbij Franse militairen verklaren de stad Aardenburg onder de bescherming
van de Franse koning te hebben gesteld en waarbij de inwoners inkwartiering moeten
dulden.
1689-1710.
1 omslag.

- 1420-1423. Rekeningen en fragmenten van rekeningen over de ontvangst van gelden voor de bekostiging van oorlogslasten.
3 banden en 1 pak.
1689-1705, met hiaten.
1420. 1689-1692, 1697 (1 pak)
1421. 1702
1422. 1703-1704
1423. 1705
1424. Lijsten van taxaties van inkomens van ingezetenen voor het voldoen van de oorlogslasten.
1689, 1695-1697.
1 omslag.
1425. Formulier van de door de gildenbroeders en conciërge van het handbooggilde af te leggen eed.
z.j. (2^e helft 17de eeuw)
1 stuk.
1426. Stukken over het voldoen van de kosten veroorzaakt door vorderingen, schade, vernieling en opgelegde oorlogsschattingen door Franse militairen.
1702-1750, met hiaten.
1 pak.
- 1427-1448. Rekeningen van inkomsten en uitgaven over de bijdragen aan de oorlogslasten.
1701-1759, met hiaten.
22 katernen.
1427. 1701,1702
1428. 1705,1706
1429. 1706,1707
1430. 1707,1708
1431. 1708
1432. 1708,1709
1433. 1709,1710
1434. 1710
1435. 1710,1711
1436. 1711,1712
1437. 1712
1438. 1748,1749
1439. 1749,1750
1440. 1750,1751
1441. 1751,1752
1442. 1752,1753
1443. 1753,1754
1444. 1754,1755
1445. 1755,1756
1446. 1756,1757
1447. 1757,1758
1448. 1758,1759
- 1449-1460. Bijlagen tot de rekeningen van inkomsten en uitgaven over de bijdragen in de oorlogslasten.
1702-1759, met hiaten
12 omslagen.
1449. 1702,1703

1450. 1703,1704
 1451. 1704,1705
 1452. 1705,1706
 1453. 1706,1707
 1454. 1707,1708
 1455. 1708,1709
 1456. 1709,1710
 1457. 1710,1711
 1458. 1711
 1459. 1712,1713
 1460. 1750-1759

1461. Taxatielijsten voor de omslag van de oorlogslasten.
 1702,1703,1709.
 1 omslag.
1462. Lijsten van taxateurs van de inkomsten van ingezetenen voor het voldoen van de oorlogslasten.
 1702-1713.
 1 pak.
- 1463,1464. Stukken over de verdeling van de oorlogslasten in West Staats-Vlaanderen over de steden en parochies.
 1747-1752
 2 pakken
1463. 1747
 1464. 1748-1752
1465. Taxatielijsten van de inkomens van ingezetenen voor het voldoen van oorlogslasten.
 1750-1753.
 1 pak
1466. Kohieren van personen die een bijdrage moeten leveren in de voldoening van oorlogslasten.
 1754-1759.
 1 pak.

Justitie

1467. Akte, waarin de Graaf van Vlaanderen vonnissen velt over de onlusten in Aardenburg in 1328 en die gepaard gingen met moord, brand en heiligschennis.
 1330.
 1 charter.
1468. Akte waarin een samenvatting wordt gegeven van de inhoud van de akte van de Graaf van Vlaanderen over de onlusten te Aardenburg in 1328 en over de onderwerping van het stadsbestuur aan Lodewijk, graaf van Vlaanderen, verband houdend met deze onlusten.
 1330.
 1 charter.
 NB. Het charter is in vrijwel onleesbare staat.
1469. Akte houdende verklaring van de Graaf van Vlaanderen dat hij de baljuw van Brugge opdracht heeft gegeven om enkele gevangenen uit de gevangenis van Aardenburg te halen zonder inbreuk op de rechten van de stad.

1350.
1 charter.
1470. Akte, waarin de Graaf van Vlaanderen de stad vergiffenis schenkt voor haar opstandigheid tegen de betaling van een som geld.
1359.
1 charter.
1471. Akte, waarin Philips de Stoute, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen de inwoners van Aardenburg vergiffenis schenkt voor hun oproerig gedrag en waarin hij de rechten van de stad weer bevestigt.
1384.
1 charter.
1472. Akten, waarbij de schepenrechtbank het vonnis bevestigen, waarbij het woonhuis van J. van der Voorde in beslag wordt genomen wegens het niet voldoen van schulden.
1389.
2 charters.
1473. Akte, waarin de Graaf van Vlaanderen het stadsbestuur opdracht geeft een afgevaardigde naar Rijssel te zenden voor het bijwonen van de vrijlating van gevangenen.
1394.
1 charter.
1474. Akte, waarin leenmannen van de Graaf van Vlaanderen verklaren aanwezig te zijn geweest bij de vrijlating van gevangenen in Rijssel.
1397.
1 charter.
1475. Akte, waarin Jan zonder Vrees, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, zijn ongenoegen uit over het onbestraft blijven van misdrijven begaan in het schependom van Aardenburg.
1406.
1 charter.
1476. Akten, waarin Philips de Goede, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, de magistraat gebiedt zich niets aan te trekken van het vonnis van de schepenrechtbank tot verbanning van de baljuw.
1447.
2 charters.
1477. Akte van vonnis van de Raad van Vlaanderen over de vangenneming van de schout van Aardenburg door de baljuw van Middelburg tijdens de ommegang van Onze Lieve Vrouw.
1503.
1 charter.
1478. Ontwerp-reglement voor de regeling van justitiële aangelegenheden
ca. 1655
1 katern.
1479. Ordonnantie op de gerechtsrol van kleine rechtszaken.
1664
2 stukken
1480. Uittreksel uit het reglement op het arresteren van personen, goederen en schutten van vee.

1668.
1 stuk.

1481-1483. Stukken over de aanhouding, voorgeleiding en berechting van misdadigers.
1727-1795.
3 pakken

1481. 1727-1755
1482. 1756-1779
1483. 1780-1795

1484-1583. Rekeningen van inkomsten en uitgaven over de kosten van justitie in de stad en de omliggende polders.
1677-1795, met hiaten.
103 stukken en katernen.

1484. 1677
1485. 1693
1486. 1694
1487. 1695
1488. 1698
1489. 1699
1490. 1700
1491. 1701
1492. 1702
1493. 1703
1494. 1704
1495. 1705
1496. 1706
1497. 1707
1498. 1708
1499. 1709
1500. 1710
1501. 1711
1502. 1712
1503. 1713
1504. 1714
1505. 1715
1506. 1716
1507. 1717
1508. 1718
1509. 1719
1510. 1720
1511. 1721
1512. 1722
1513. 1723
1514. 1724
1515. 1725
1516. 1726
1517. 1727
1518. 1728
1519. 1729
1520. 1730
1521. 1731
1522. 1732
1523. 1733
1524. 1734
1525. 1735

1526. 1736
1527. 1737
1528. 1738
1529. 1739
1530. 1740
1531. 1741
1532. 1742
1533. 1743
1534. 1744
1535. 1745
1536. 1746
1537. 1747
1538. 1748
1539. 1749
1540. 1750
1541. 1751
1542. 1752
1543. 1753
1544. 1754
1545. 1755
1546. 1756
1547. 1757
1548. 1758
1549. 1759
1550. 1760
1551. 1761
1552. 1762
1553. 1763
1554. 1764
1555. 1765
1556. 1766
1557. 1767
1558. 1768
1559. 1769
1560. 1770
1561. 1771
1562. 1772
1563. 1773
1564. 1774
1565. 1775
1566. 1776
1567. 1777
1568. 1778
1569. 1779
1570. 1780
1571. 1781
1572. 1782
1573. 1783
1574. 1784
1575. 1785
1576. 1786
1577. 1787
1578. 1788
1579. 1789
1580. 1790
1581. 1791
1582. 1792
1583. 1793

1584. 1794
1585. 1795

1586. Bijlagen tot de rekening van inkomsten en uitgaven over de kosten van justitie
1783-1792
1 omslag.

Staten – Generaal

- 1587-1606. Publicaties en afschriften daarvan, uitgevaardigd door de Staten-Generaal.
1610-1789,1791-1795.
20 pakken en omslagen

1587. 1610-1629
1588. 1630-1639
1589. 1640-1649
1590. 1650-1659
1591. 1660-1669
1592. 1670-1679
1593. 1680-1693
1594. 1694-1699
1595. 1700-1709
1596. 1710-1719
1597. 1720-1729
1598. 1730-1739
1599. 1740-1749
1600. 1750-1754
1601. 1755-1759
1602. 1760-1769
1603. 1770-1774
1604. 1775-1779
1605. 1780-1789
1606. 1791-1795

1607. Akte, waarbij de Staten-Generaal de rechtzaak van J. Bertheloot tegen P. Bucens en D. Bertheloot overdraagt aan de rechtbank van Aardenburg.
1670.
1 charter.
1608. Besluit van de Staten-Generaal houdende uitstel van betaling van schulden door D. Ane, inwoner van Aardenburg.
1681.
1 charter.
1609. Kohieren van verpachtingen van de landelijke accijnsen.
1683-1690-1715-1740.
1 pak.
1610. Kohieren van alle huizen, gebouwen, molens, weidegronden en landerijen, opgemaakt voor het voldoen van de tiende penning.
1695,1698,1699.
1 omslag.
1611. Ordonnantie op de heffing van de 20^e penning op nalatenschap van overledenen.

1695.
1 katern.

1612. Akten van garantstelling voor de pachters van 's lands accijnzen op gedestilleerde dranken.
1738-1753, met hiaten.
1 omslag.

Aanhangsel

1613. Akte, waarin Gwijde van Dampierre, graaf van Vlaanderen en zijn zoon Robrecht van Bethune beloven 2400 pond parisis te zullen betalen.
1295.
1 charter.
NB. Akte in Latijn. Met twee uithangende, beschadigde zegels.
1614. Akte, waarin Jan zonder Vrees, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, verklaart een som geld van 163 pond parisis in leen ontvangen te hebben van enkele Aardenburgse kooplieden, ten behoeve van het onderhoud van zijn vrouw en kinderen.
1414.
1 charter.
NB. Akte in het Frans. Met uithangend, beschadigd, zegel.
1615. Rapport van Jacob de Frutier over de leengoederen in Aardenburg, Sint Kruis, Hannekenswerve en in de polder van Maldegem, in eigendom van Ihane van Cleve, douariere van Zoeterstede.
1426.
1 charter
1616. Besluiten van burgemeesters en schepenen van Middelburg tot vaststelling van de rekeningen over 1494 en 1515.
1495,1516.
1 stuk en 1 katern.
1617. Afschrift van de akte, waarin Anna van Bourgondië bepaalt, dat het leegstaande bagijnhof bewoond zal worden door de grauwezusters.
1499.
1 stuk.
1618. Uittreksels uit het Ordonnantieboek van de graven van Vlaanderen over militaire zaken.
1547.
2 stukken.
1619. Rapport van Frans van Jabbeke over de leengoederen in Aardenburg, Sint Kruis, Hannekenswerve en Maldegem in eigendhom van Ihane de Baillene, nazate van wijlen Jhane van Cleve.
1548.
1 charter.
1620. Akte, waarin Jooris de Montmorency namens de koning van Spanje voor een vastgestelde termijn een leen uitgeeft aan F. Pieterssen Modde.
c. 1550.

- 1 stuk.
1621. Akte, waarin de baljuw van Brugge de verklaring afgeeft, dat Cornelis, zoon van Meester Cornelis du Boit twee leengoederen van Philips II, koning van Spanje, in leen heeft.
1561.
1 charter, met uithangend zegel.
NB. Het eerste leen ligt in het ambacht van Aardenburg. Het tweede ligt in het ambacht van Oostkerke in de parochie Westkapelle.
1622. Akte, waarin Philips, heer van Middelburg, de herkomst verklaart van het leen "Achter Sint Joris" te Aardenburg, ingeschreven bij het Prinselijk Leenhof te Brugge.
1567.
1 charter.
1623. Akte, waarin jonkvrouw Jhane van Cleenen grond in het ambacht van Aardenburg in leen geeft aan A. van der Beke.
c. 1567.
1 charter.
1624. Afschrift van de akte van tenuitvoerlegging van het testament van Jacob Adornis, 1573, met aantekeningen van latere data.
1573.
1 band
NB. De stukken zijn gevat in een besluit van schepenen van Brugge, 1459, dat door de inbinding niet goed leesbaar is.
1625. Stukken over de regeling van de nalatenschap van H. Bols te Antwerpen.
1582-1600.
1 omslag.
1626. Akte, waarin burgemeester en schepenen van Middelburg de solvabiliteit van P. van Baerse garanderen.
1590.
1 stuk.
1627. Akte van verkoop van gronden in het land van Cadzand, ten overstaan van het leenhof van Cadzand door Dierick Lodewijcx en Tanneken Bouwens aan Charles de Herauguier, goeverneur van Breda.
1592.
1 charter
1628. Akte van schuldbekentenis van N.N. aan L. Lenertsdr. wegens het ter leen ontvangen van een bedrag van 57.40.0 pond.
1595.
1 stuk.
1629. Uittreksel uit het Privilegeboek van de Stad Middelburg in Vlaanderen over de handhaving van het recht in Vlaanderen en in Holland in 1217.
z.j. , ca.16^e eeuw
1 stuk.
N.B. Waarschijnlijk Middelburg in Zeeland, want Middelburg in Vlaanderen bestond nog niet.

1630. Akte, waarin J. de Vos voor schepenen van Brugge verklaart dat V. vanden Boogaerde een 24^e deel in het huis Het Casteelken en een 24^e deel van een perceel land achter het Sint Janshuis in Aardenburg zal erven.
z.j., c. eind 16^e eeuw
1 charter.
NB. Met uithangend, beschadigd zegel.
1631. Register van lenen in eigendom van C. de Boodt, liggende in Cocxijde.
z.j., c. eind 16^e eeuw
1 deeltje.
1632. Akten van voor burgemeesters en schepenen verleden akten van koop en verkoop door particulieren van huizen erven en land.
1608-1708, met hiaten.
1 pak.
1633. Akten verleden voor burgemeesters en schepenen houdende het verlenen van volmachten aan derden voor het verrichten van rechtshandelingen.
1609-1680, met hiaten.
1 pak.
1634. Afschrift van het proces-verbaal ter bepaling van de ligging van de Boekhoutse haven, de Piet, Oud-IJzendijkje, St. Christoffelskapel, Gaternesse en Ter Nieuwenhoven in het IJzendijkje Ambacht.
1610.
1 deel.
1635. Akte houdende de verdeling van drie lenen in de parochie en op het eiland Cadzand uit de nalatenschap van Ghijsbrecht Jansz.
1612.
1 charter.
1636. Akte van stelling van het recht van onderpand op het leen in Cadzand, groot zes gemeten, in bezit van L. de Clerk, wanneer hij niet in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
1618.
1 charter.
1637. Akte, waarin Philips van Merode verklaart het leengoed van Jacques van Puijenbroek, groot 28 gemeten en liggende aan de Noordpoort van Aardenburg, in ontvangst te hebben genomen.
1618.
1 charter.
1638. Akte van belening van grond in het land van Cadzand door A. van Hoorn voor de heren van de Burg van Brugge.
1629.
1 bandje.
1639. Stukken over de handhaving van stadsrechten door de stad IJzendijkje.
1636-1639.
1 omslag.
1640. Rekening van inkomsten en uitgaven over de boedel van wijlen I. van Heesse, oud-baljuw.

1643.
3 stukken.
1641. Akte van schenking door T, Mangelaers van het huis en erf aan de zuidzijde van de Hoogstraat aan haar zoon C. Joriss.
1643.
1 charter, met twee uithangende zegels.
1642. Akte van verkoop van de leenlanden in de Noordpolder en in de Cleijnterpolder door J. de Mol aan J. de Laurijn.
1643.
1 charter.
1643. Afschrift van de notariële akte van testament van C. Gijssels.
1649.
1 katern.
- 1644 Akte, verleden voor het stadsbestuur, waarbij Jan Goethals verklaart vijftig guldens te lenen aan Jan Robbersch voor de aankoop van een huis in de Sint Baafsstraat, met aantekening van de aflossing
1649,1666
1 charter
1645. Bestek voor de bouw van een woning aan de haven.
z.j. ,eerste helft 17^e eeuw.
2 stukken.
1646. Verslagen van de vergaderingen van de hoofdgecommitteerden, dijkgraaf en gezworenen van de Beooster Eedepolder.
1654-1660.
1 omslag.
1647. Rapport en verantwoording over het hoofdleen Bachten Sint Joris in Aardenburg, in bezit van de familie Modde, uitgebracht door M. van de Bussche aan de hoofdbaljuw van het Vrije van Sluis.
1654.
1 katern.
- 1648 Akte van verkoop van rentebrieven ten name van Anna Maria van de Steene, huisvrouw van Johannis van Brugge, verleden voor notaris Van Disselen te Middelburg, met akte verleden voor schepenen van Aardenburg over de regeling van de nalatenschap van Adriaan van Egen, waarin A.M. van de Steene participeert.
1656,1689,1704
2 stukken.
1649. Akte van verkoop van de inboedel van de vluchteling A. van Dale Bleeker.
1660.
1 stuk.
1650. Akte van openbare verkoop van door derden achtergelaten gebruiksgoederen.
1661.
1 katern.

1651. Lijst van de verkopen, goederen en huisraad uit de nalatenschap van Sutter Bousenaar.
1662.
1 katern.
1652. Lijsten van de verkopen, goederen en huisraad uit de nalatenschap van O. Sanneman.
1667.
1 katern.
1653. Akte houdende de verdeling van de erfenis van A. Wils en A. van der Berinchfort door de gemachtigde van de Staten-Generaal.
1668.
1 charter.
1654. Akte van openbare verkoop van een boerderij in de Ooster Eedepolder.
1669.
1 stuk.
1655. Akte van schuldbekentenis verleden voor het stadsbestuur, waarbij J. van Wijkhuijse verklaart 200 pond Vlaams schuldig te zijn aan J. van Acker.
1671.
1 charter.
1656. Afschrift van de notariële akte houdende de beslechting van het geschil tussen D. de Scheemaker en A. de Rijcke enerzijds en de Burgh van Brugge, anderzijds, over de eigendom van grond achter St. Joris.
1671.
1 katern.
1657. Afschrift van de notariële akte houdende de vaststelling van de huwelijkse voorwaarden tussen B. Hayman en J. van de Clooster.
1672.
1 stuk.
1658. Lijst van de in het openbaar verkochte goederen van F. Doe, ten voordele van de heer Duijst van Voorhout.
1674.
1 katern.
1659. Akte waarbij de gemachtigde van de Staten-Generaal het rekest van M. de Vos tegen J. Costeyn ter behandeling overgeeft aan het gerecht van Aardenburg.
1674.
1 charter.
1660. Lijst van de in het openbaar verkochte goederen van Jan de Cuijper.
1676.
1 stuk.
1661. Akte, waarbij de gemachtigde van de Staten-Generaal het rekest van P. Sutterman gericht tegen S. van Hettinga ter behandeling overgeeft aan het gerecht van Aardenburg.
1679.
1 charter.

1662. Akte van verkoop van het huis aan de Weststraat te Aardenburg door A. Romein aan Johannis Hertekant.
1681.
1 charter.
1663. Lijst van goederen en hun kopers, afkomstig uit een onbekende nalatenschap.
1695.
1 katern.
1664. Lijst van verkopen, goederen en kopers uit de nalatenschap van W.J. Andriessen.
1696.
1 katern.
1665. Akte van verkoop van het huis "De Regenboog" aan de Marktstraat door G. Blondeel aan P. Beerens.
1704.
1 stuk.
1666. Afschrift van de akte van schenking van de heerlijkheid Watervliet door de Graaf van Vlaanderen aan de koning van Spanje.
1714.
1 katern.
NB. De schenking dateert van 1500.
1667. Uittreksel uit het "Nieuwe Groene Boek", berustend ter griffie van de stad Brugge, van het besluit, uit 1550, over het graven van de Varsche Vaart en het verleggen van de vaart tussen Damme en Sluis.
1716.
1 katern.
1668. Afschrift van de notariële akte tot opstelling van de huwelijksvoorwaarden tussen J.I. van der Cruijssse en S. Coopejans.
1721.
1 stuk.
1669. Afschrift van de notariële akte tot verpachting van een huis, schuur en erf in de Isabellapolder door P. Barens aan J. de Bever.
1721.
1 stuk.
1670. Rekening van inkomsten en uitgaven over de kerkelijke goederen van St. Elois onder Oostburg.
1724.
1 band.
1671. Rekening van inkomsten en uitgaven over de kerkelijke goederen van St. Baafs te Aardenburg en St. Elois te Oostburg in de polder Het Zuiddiep en over de tienden in de polders rondom Oostburg.
1730,1731.
1 band.

1672. Brief van de kerkenraad van de Nederduits Gereformeerde Kerk te Sluis aan de kerkenraad van de kerk te Aardenburg over de opvang van vluchtelingen uit Vlaanderen en Frankrijk, die het katholieke geloof aanhangen.
1734.
1 stuk.
NB Zwaar beschadigd.
1673. Afschriften van notariële akten houdende borgstellingen van en voor inwoners van Aardenburg.
1740-1791, met hiaten
1 omslag.
1674. Akte waarin de Staten-Generaal toestemming verlenen aan J.F. Rubbens om te mogen beschikken over leengoederen in Staats-Vlaanderen, zoals in Oud-IJzendijke en Gaternesse.
1768.
1 charter.
1675. Akte van openbare verkoop voor burgemeesters en schepenen van een hofstede met landerijen, dijken en schorren in de Isabellapolder.
1774.
1 omslag.
1676. Afschrift van de notariële akte tot opstelling van de huwelijksvoorwaarden tussen W. Deunink en M. Verschelde.
1779.
1 katern.
1677. Onderhandse akte van verkoop van de hofstede met percelen grond, gelegen in de polder van Beoster Eede en 't Hoge Land van Sint Kruis door Isaac Wijnand aan Abraham Wijnand.
1780.
1 stuk.
1678. Notitieboekje van N.N. over de inning van 's lands pachten en accijnzen in West-Zeeuws-Vlaanderen.
1784-1798.
1 deeltje.
1679. Rekening van inkomsten en uitgaven over de boedel van wijlen P. Meuleman, gedaan door de armmeesters van de R.K.-parochie.
1785.
1 omslag.
1680. Stukken over de scheiding van de boedel van wijlen C. Banckaerts, stadsmolenaar.
1786, 1787.
1 omslag.
1681. Akte, waarbij C. Versluys verklaart een woonhuis met erf en cijnsgrond te hebben geschonken aan E. van Houtte, weduwe van dijkgraaf J. B. Mullie.
1789.
1 charter.

Bibliotheek en documentatie

- 1 Privileges en wetten van de stad en het schependom Aardenburg, in druk uitgegeven in 1681.
1681.
1 bandje.
- 2 Privileges en wetten van de stad en het schependom Aardenburg, in druk uitgegeven in 1682 door Andries Schot, stadsdrukker te Vlissingen.
1682.
1 bandje.
- 3 Privileges en wetten van de stad en het schependom Aardenburg, in druk uitgegeven in 1743 door Anthony de Winter, boekdrukker te Middelburg.
1743.
1 bandje.
- 4 Privileges en wetten van de stad en het schependom Aardenburg, in druk uitgegeven in 1778 door Levinus Moens, boekdrukker in Middelburg.
1778.
1 bandje.
- 5 Privileges en wetten van de stad en het schependom Aardenburg, in druk uitgegeven in 1778 door Levinus Moens, boekdrukker in Middelburg.
1778.
1 bandje.
- 6 Gedrukte exemplaren van placcaten van de Staten-Generaal
1611-1629
1 pak